

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

Τμήμα Τεχνών Ήχου & Εικόνας

Honorato Dallila

Η επίδραση του Cyborg Manifesto της Donna Haraway στην τηλεοπτική σειρά
επιστημονικής φαντασίας Orphan Black

Τοντόροβα Βάσια ΤΧ2012001

Κέρκυρα, Φεβρουάριος 2018

Δηλώνω ότι το Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας δύναται να χρησιμοποιήσει το αποτέλεσμα της Πτυχιακής Εργασίας για διδακτικούς, ερευνητικούς, εκπαιδευτικούς σκοπούς, καθώς και για σκοπούς επικοινωνιακής πολιτικής και προώθησης του Τμήματος Τεχνών Εικόνας και Ήχου, για σκοπούς επικαιρότητας και ενημέρωσης και γενικότερα για σκοπούς που δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Δηλώνω ότι επί του κειμένου της Πτυχιακής Εργασίας δεν υφίσταται κανένα δικαίωμα ή απαίτηση οποιουδήποτε τρίτου και ότι αναφέρω χωρίς καμία παρέκκλιση το όνομα και την προέλευση των πηγών που χρησιμοποίησα κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της Πτυχιακής Εργασίας.

Δηλώνω ότι συναινώ στην πρόσβαση της επί μέρους δημιουργικής συμβολής μου στην Πτυχιακή Εργασία με οποιαδήποτε μορφή (ενδεικτικά αναλογική, ψηφιακή) στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος Τεχνών Εικόνας και Ήχου και στη Βιβλιοθήκη του Ιονίου Πανεπιστημίου για ερευνητικούς, διδακτικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς.

Abstract

Donna Haraway is a professor and the president of the History of Consciousness programme at the University of California. In 1985, she published an essay, *A Cyborg Manifesto: Science, Technology and Socialism-Feminism* in the last twenty-first century. Haraway uses the transfer of a cyberspace to cause feminists to engage in a policy beyond naturalism and idealism. This thesis aims in understanding the effect of Donna Haraway's *Cyborg Manifesto* on the science fiction series *Orphan Black*. Accompanied by the explanation of terms Cyberfeminism, socialist - Marxist feminism, consciousness, posthumanism and the expansion of human organism through DNA and mechanical expansion.

Συνοπτική περίληψη

Η Donna Haraway είναι καθηγήτρια και πρόεδρος του προγράμματος History of Consciousness στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια. Το 1985, δημοσίευσε ένα δοκίμιο, το *A Cyborg Manifesto: Επιστήμη, Τεχνολογία και Σοσιαλιστική-Φεμινισμός* τον τελευταίο εικοστό αιώνα. Η Haraway χρησιμοποιεί τη μεταφορά ενός κυβερνοχώρου για να προκαλέσει τις φεμινίστριες να συμμετάσχουν σε μια πολιτική πέρα από τον φυσιολατρισμό και τον ιδεαλισμό. Η παρούσα πτυχιακή εργασία στοχεύει, στην κατανόηση της επίδρασης του *Cyborg Manifesto* της Donna Haraway, στην τηλεοπτική σειρά επιστημονικής φαντασίας *Orphan Black*. Τα παραπάνω συνοδεύονται από μια επεξήγηση των όρων Cyborg, Cyber-φεμινισμός, Cyber-κουλτούρα, σοσιαλιστικός - μαρξιστικός φεμινισμός, συνείδησης, μετανθρωπισμός και της επέκτασης του ανθρώπινου οργανισμού μέσω DNA και μηχανικής επέκτασης.

Περίληψη

Η παρούσα προπτυχιακή εργασία αποτελείται από δύο μέρη, την επιστήμη και την επιστημονική φαντασία. Στόχος της είναι, η κατανόηση της επίδρασης του *A Cyborg Manifesto* της Donna Haraway, στην πλοκή και το σενάριο του *Orphan Black*. Στο πρώτο κεφάλαιο, γίνεται επεξήγηση των βασικών όρων που υπάρχουν στο κείμενο της Haraway όπως του Cyborg, του σοσιαλιστικού – μαρξιστικού φεμινισμού, του Cyber-φεμινισμού, της Cyber-κουλτούρας, της συνείδησης και του μετανθρωπισμού.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, προσεγγίζονται οι θεωρίες και οι συζητήσεις, φυσικών και φιλόσοφων για τη φυσιολογία και τη μηχανική του Cyborg, και για το αν ο άνθρωπος είναι Cyborg από την αρχή της του καθώς και τις διαφορές ανθρώπου – μηχανής. Επιπλέον, δίνονται παραδείγματα ανθρώπων, που έχουν επέμβει, τροποποιήσει και επεκτείνει τον οργανισμό τους. Όπως, οι Neil Harbisson, η Moon Ribas και ο Stelarc. Στη συνέχεια, εξετάζεται το Cyborg στη βιολογία, όπου Cyborg, θεωρείται οποιοσδήποτε έχει υποστεί κάποια γενετική επεξεργασία στο DNA του. Ένα παράδειγμα όπως στη σειρά *Orphan Black* είναι κλώνοι. Η κλωνοποίηση γίνεται με μια διαδικασία που ονομάζεται, δοκιμασία μεταφοράς σωματικών κυττάρων. Αρκετά σημαντικό ρόλο στην κλωνοποίηση παίζουν οι γονικοί δεσμοί και η πρόθεση της κλωνοποίησης. Επιπλέον, ναι με την κλωνοποίηση, μπορεί να δημιουργηθούν οργανισμοί με κάποιο επιθυμητό χαρακτηριστικό, αυτό όμως μπορεί να επηρεάσει την επιβίωση ενός είδους. Καθώς κάποια χαρακτηριστικά μπορεί να καταστούν επιβλαβείς και όχι τόσο χρήσιμα στο μέλλον.

Στο τρίτο κεφάλαιο, παρουσιάζονται κατηγορίες Cyborg: Ρομπότ, μηχανές και κλώνοι στην επιστημονική φαντασία. Η επιστημονική φαντασία, βοήθησε στην ενσωμάτωση του Cyborg και προβάλλει τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, σε συνδυασμό με τις σχέσεις ανθρώπων – μηχανών – περιβάλλον. Μερικά παραδείγματα ταινιών είναι οι *Terminator*, *Blade Runner* και το *Matrix*. Οι πρωταγωνιστές Cyborgs, είτε είναι πρώην άνθρωποι που έχουν τροποποιηθεί κατά κάποιο τρόπο, είτε είναι μηχανές που αναπτύσσουν μια ευαισθησία. Οι άνθρωποι και οι μηχανές συνήθως οδηγούνται σε μια μάχη επιβίωσης και υπερίσχυσης. Στις ταινίες επιστημονικής φαντασίας, με γενετική επεξεργασία και κλωνοποίηση, οι πρωταγωνιστές συνήθως έχουν άγνοια για τη βιολογία τους. Οι δημιουργοί αποφασίζουν για τον μέλλον τους και τους θεωρούσαν πειραματόζωα. Παρομοίως, η γυναίκα ως Cyborg στην επιστημονική φαντασία, θεωρείται συνήθως απειλή, και τιμωρείται με θάνατο.

Στο κεφάλαιο τέσσερα, γίνεται η ανάλυση της πλοκής και των βασικών χαρακτήρων, της τηλεοπτικής σειράς επιστημονικής φαντασίας Orphan Black. Η σειρά Orphan Black φέρνει στο επίκεντρο το γυναικείο φύλο, δημιουργώντας μία μητριαρχική κοινότητα. Η σειρά δείχνει, μια σειρά παράνομων πειραμάτων σε γυναίκες και τις συνεχείς προσπάθειες των επιστημόνων, για έλεγχο και επίβλεψη. Χαρακτηρίστηκε πρωτοποριακή σειρά, ειδικά επειδή χάρη σε έξυπνα οπτικά εφέ, όλοι οι κύριοι γυναικείοι χαρακτήρες παίζονται από την ίδια ηθοποιό.

Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται η προσέγγιση των κοινών σημείων του A Cyborg Manifesto της Donna Haraway και του Orphan Black. Συγκεκριμένα, Οι δημιουργοί θέλοντας να δώσουν μία επιστημονική και φιλοσοφική βάση στη σειρά, πήραν αρκετά στοιχεία από το A Cyborg Manifesto της Donna Haraway.

Η προπτυχιακή εργασία ολοκληρώνεται, με μια επισκόπηση των ζητημάτων που αναφέρθηκαν και αναλύθηκαν προηγούμενος. Γίνεται η σύγκριση σε σχέση με την αρχική πρόταση της πτυχιακής και προτείνεται μία μελλοντική έρευνα.

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή.....	8
1. Το Cyborg Manifesto της Donna Haraway	11
2. Το Cyborg στην επιστήμη.....	18
2.1. Η φυσιολογία και η μηχανική του Cyborg	18
2.2. Κατηγορίες Cyborg, Μηχανές και κλώνοι στην επιστήμη	20
3. Το Cyborg στην επιστημονική φαντασία.....	25
3.1 Ρομπότ και κλώνοι	25
3.2. Οι γυναίκες Cyborg	31
4. Η πλοκή του Orphan Black.....	34
5. Haraway και Orphan Black	46
Συμπεράσματα	58
Βιβλιογραφία.....	63
Ιστογραφία	64
Εικονογραφία	65
Βιντεογραφία.....	65
Παράρτημα Α: Πρόταση πτυχιακής εργασίας	66

Εισαγωγή

Η παρακάτω πτυχιακή εργασία εστιάζει στην επίδραση του Cyborg Manifesto, της θεωρητικής φεμινίστριας Donna Haraway, πάνω στο σενάριο και την πλοκή της τηλεοπτικής σειράς Orphan Black. Το Orphan Black είναι μια σειρά επιστημονικής φαντασίας, καναδικής παράγωγης, με σεναριογράφο τον Graeme Manson και σκηνοθέτη τον John Fawcett¹. Κεντρικό θέμα της σειράς, είναι η ηθική γύρω από τις ανθρώπινες κλωνοποιήσεις και η επίδραση της στην προσωπική ταυτότητα. Η σειρά είναι γεμάτη με γυναικείους χαρακτήρες κλώνων, οι οποίοι ανήκουν σε ένα πείραμα και βρίσκονται συνεχώς υπό παρακολούθηση.

Cyborg θεωρείται ένα άτομο, του οποίου οι φυσικές ικανότητες έχουν επεκταθεί πέρα από τους φυσιολογικούς ανθρώπινους περιορισμούς. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα - απόψεις για την επιστημονική φυσιολογία του Cyborg και τη διαφορά ανθρώπου - μηχανής. Όπως για παράδειγμα ότι, ο άνθρωπος είναι Cyborg από την αρχή ζωής του. Ο συγγραφέας Chris Hables Gray για παράδειγμα εξηγεί, πως ο άνθρωπος από τη στιγμή που εμβολιάζεται θεωρείται ότι είναι ένα Cyborg. Σύμφωνα με τη Haraway και το Orphan Black, υπάρχουν δύο είδη Cyborg, αυτοί που έχουν υποστεί κάποια μηχανική - ρομποτική επέκταση και αυτοί που υποστεί κάποιο είδος γενετικής επεξεργασίας στον οργανισμό τους. Οι πιο γνωστοί αναγνωρισμένοι ως, Cyborgs με προσθετικά μηχανικά στοιχεία στον οργανισμό τους είναι οι Neil Harbisson, Moon Ribas και ο Stelarc. Συμπληρωματικά, ένα είδος γενετικής επεξεργασίας και τροποποίησης ενός οργανισμού, όπως εξετάζεται στην πτυχιακή εργασία είναι η κλωνοποίηση. Η κλωνοποίηση γίνεται από φύση σε οργανισμούς, όπως στους μύκητες και μπορεί να γίνει με τεχνητό τρόπο με τη διαδικασία μεταφοράς σωματικών κυττάρων. Αρκετά σημαντικό ρόλο, για τη δημιουργία κλώνων και την εξέλιξη του ανθρώπινου είδους είναι η σημασία των γονικών δεσμών και της διαφορετικότητας.

Ταυτόχρονα, η επιστημονική φαντασία βοήθησε στην ενσωμάτωση του Cyborg στην καθημερινή ζωή. Το είδος αυτό, συνδυάζεται με τη γρήγορη εξέλιξη της τεχνολογίας και τις επιπτώσεις στο ανθρώπινο είδος και στο περιβάλλον. Όπως προ αναφέρθηκε, σύμφωνα με το A Cyborg Manifesto και το Orphan Black υπάρχουν δύο είδη Cyborg, τα ρομπότ - μηχανές και οι κλώνοι. Για παράδειγμα, στις ταινίες *Terminator*, *Blade Runner* και *Matrix*, οι πρωταγωνιστές είτε είναι οι μηχανές που αποκτούν νοημοσύνη και θέλουν εκδίκηση είτε, είναι άνθρωποι που

¹ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Introduction: Welcome to the trip.

επαναστατούν από τον έλεγχο των μηχανών. Οι κλώνοι, από την άλλη πλευρά συνήθως δεν έχουν επίγνωση για τη βιολογία τους. Οι δημιουργοί τους αποφασίζουν για το μέλλον τους, τους θεωρούν λιγότερο ανθρώπους και μερικές φορές πρέπει να θυσιάσουν τη ζωή τους για κάποιον που θεωρείται «ανώτερος». Τέλος, οι γυναίκες Cyborg στην επιστημονική φαντασία, παίζουν με στερεότυπα όπως η πατριαρχία, κακοποίησης, αρρενωπότητας και συνήθως αποτελούν απειλή για την εκάστοτε κυρίαρχη τάξη.

Το Cyborg, όπως υποστηρίζει η Haraway στο δοκίμιο της, είναι συνδυασμός οργανισμού και τεχνολογίας, στη σειρά Orphan Black οι κλώνοι θεωρούνται πως είναι παιδιά της τεχνολογίας, από τη στιγμή που αποτελούν δημιουργήματα συνθετικού DNA. Οι περισσότεροι κλώνοι μεγαλώνουν κάτω από ελεγχόμενες καταστάσεις στις οποίες. Στη σειρά, υπάρχουν θηλυκοί και αρσενικοί κλώνοι, τα Project Leda και Castor, όπως αποκαλούνται από τους επιστήμονες. Οι κλώνοι, ανήκουν σε ένα πείραμα και όπως και στη Φυσική, κάθε πείραμα χρειάζεται παρακολούθηση, επέμβαση και έλεγχο, για την εξέλιξη της προόδου του. Οι θηλυκοί κλώνοι LEDA, μεγαλώνουν κυρίως με άγνοια ως απλά μέλη της κοινωνίας, οι επιστήμονες τοποθετούν έναν «παρατηρητή» στη ζωή τους, μεταμφιεσμένο ως φίλο ή ως σύντροφος. Μερικοί παρατηρητές ξέρουν τη φυσική κατάσταση του πειράματος αλλά, υπάρχουν και μερικοί που δεν γνωρίζουν την αλήθεια. Για παράδειγμα, ο Donnie παρατηρώντας την Alison πίστευε πως ήταν μέρος ενός κοινωνικού πειράματος και θα βοηθούσε έτσι την οικογένειά του². Από την άλλη πλευρά, οι αρσενικοί κλώνοι CASTOR, είχαν δημιουργηθεί για στρατιωτικούς σκοπούς, έχουν αυτογνωσία για την βιολογία τους και άνηκαν σε ένα μυστικό στρατό. Καθώς η πλοκή ξεδιπλώνεται, ανακαλύπτουν τι συμβαίνει με τη βιολογία τους, τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζουν και προσπαθούν να συνεργαστούν για να πολεμήσουν το κακό και την επιστήμη.

Τέλος, σύμφωνα με το BBC America, οι τρεις πρώτοι τίτλοι της τέταρτης σεζόν του Orphan Black είναι εμπνευσμένοι από τα έργα της Donna Haraway, *Simians, Cyborgs, and Women* και *A Cyborg Manifesto*. Ο συν-δημιουργός του Orphan Black Graeme Manson αναζητούσε μια επιστημονική, φιλοσοφική έμπνευση για να αναπτύξει τη σειρά. Η Cosima Herter, επιστημονική σύμβουλος του Orphan Black, του πρότεινε το *A Cyborg Manifesto*. Η ίδια υποστηρίζει ότι, στο Manifesto υπάρχουν κάποια επιχειρήματα σχετικά με την εκβιομηχάνιση και την εμπορευματοποίηση της βιολογίας μέσω και ως βιοτεχνολογίας. Η Haraway υποστηρίζει: *Είμαστε όλοι χιμαιρικοί, καλά σχεδιασμένοι και κατασκευασμένοι*

² Richard Greene και Rachel Greene Robison, *Orphan Black and Philosophy: Grand Theft DNA*, (Chicago, Illinois : Open Court, 2016) 26.

υβριδικοί μηχανισμοί και οργανισμοί · με λίγα λόγια είμαστε cyborgs. Οι Χίμαιρες στον τομέα της ιατρικής είναι ένα άτομο που έχει δύο διαφορετικούς τύπους DNA. Αυτό προκύπτει από την απορρόφηση ενός διδύμου στη μήτρα του άλλου³. Στο Orphan Black, η πρωτότυπη, το αρχικό DNA η Kendall Malone είχε απορροφήσει τον δίδυμο της και είχε δύο τύπους DNA. Αυτή η σεναριακή πλοκή με τις Χίμαιρες, δίνει άμεσα μια πρώτη σύνδεση της σειράς με το έργο της Haraway⁴.

³ Lisa Strain, Ph.D., John C.S. Dean, F.R.C.P.(Edin.), Mark P.R. Hamilton, F.R.C.O.G., and David T. Bonthron, "A True Hermaphrodite Chimera Resulting from Embryo Amalgamation after in Vitro Fertilization", M.R.C.P, <http://www.nejm.org/doi/full/10.1056/nejm199801153380305> Τελευταία επίσκεψη 3-3-2018.

⁴ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECW Press, 2017), Chap. 6.

1. To Cyborg Manifesto της Donna Haraway

Για τους ακαδημαϊκά ενδιαφερόμενους, η φεμινίστρια θεωρητικός Donna Haraway είναι ένα βασικό πρόσωπο του 20^{ου} αιώνα. Η επιτυχία της στις φεμινιστικές επιστημονικές μελέτες, επιβεβαιώνεται από τη συνεχή επανεκτύπωση των έργων της, με θέμα το σώμα και τις τεχνολογίες. Μεγάλο μέρος της φήμης της οφείλεται στο εικονικό καλοσχεδιασμένο κείμενο της *The Cyborg Manifesto*⁵. Η Donna Haraway είναι επιπλέον, καθηγήτρια και πρόεδρος του προγράμματος *History of Consciousness* (Ιστορία της συνείδησης) στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια. Έχει πάρει πτυχίο ζωολογίας και φιλοσοφίας από το πανεπιστήμιο του Κολοράντο και έλαβε την υποτροφία του ιδρύματος Boettcher. Έζησε στο Παρίσι για ένα χρόνο μελετώντας τις φιλοσοφίες της εξέλιξης πριν ολοκληρώσει το διδακτορικό της στο Τμήμα Βιολογίας στο Yale το 1972. Παράλληλα, έγραψε τη διατριβή της σχετικά με τις λειτουργίες της μεταφοράς, στη διαμόρφωση της έρευνας, στην αναπτυξιακή βιολογία στον εικοστό αιώνα.

Σύμφωνα με τη Donna Haraway, το *A Cyborg Manifesto* είναι μια προσπάθεια να οικοδομηθεί ένας ειρωνικός πολιτικός μύθος πιστό στον φεμινισμό, το σοσιαλισμό και τον υλισμό. Η ίδια μέσα από το φεμινιστικό της έργο προσπαθεί να δώσει απαντήσεις σε ζητήματα που αφορούν το φύλο. Η Haraway ερευνά τις σχέσεις ανθρώπων, ζώων και μηχανών. Υποστηρίζει, πως κεντρικό στοιχείο της φεμινιστικής έρευνας, είναι η αδυναμία διαμόρφωσης σχέσεων, λόγω του ρατσισμού, της πατριαρχίας και του καπιταλισμού. Επιπλέον, λόγω του ότι είναι παρατηρητής της φύσης και της βιολογίας, θέτει ζητήματα βίο – επιστήμης και φύλλου⁶.

Το Cyborg, ορίζεται ως ένα πραγματικό ή υποθετικό πρόσωπο, του οποίου οι σωματικές ικανότητες επεκτείνονται πέραν των φυσιολογικών ανθρώπινων περιορισμών, με μηχανικά στοιχεία ενσωματωμένα στο σώμα του⁷. Το 1985, η Haraway δημοσίευσε το δοκίμιο της, το Μανιφέστο του Cyborg: *Επιστήμη, Τεχνολογία και Σοσιαλιστικό-Φεμινισμός τον τελευταίο εικοστό αιώνα*, στην Σοσιαλιστική ανασκόπηση⁸.

Στο δοκίμιο της, η Haraway εξηγεί ότι, το cyborg μπορεί να μας βοηθήσει ώστε, να καθοριστεί ο τρόπος κατανόησης και αμφισβήτησης του φύλου, στο πλαίσιο της σύγχρονης ακαδημαϊκής ανάλυσης. Η πλειοψηφία των πρόσφατων δημοσιεύσεων, σχετικά με το cyborg έχουν επικεντρωθεί άμεσα στην εφαρμογή

⁵ Margret Grebowicz και Helen Merrick, *Beyond The Cyborg Adventures With Donna Haraway*, (New York: Columbia University Press, 2013), 2.

⁶ Margret Grebowicz και Helen Merrick, *Beyond The Cyborg Adventures With Donna Haraway*, (New York: Columbia University Press, 2013), 23-25.

⁷ Cyborg, "Definition of Cyborg", <https://en.oxforddictionaries.com/definition/cyborg>, τελευταία επίσκεψη 25-4-2018.

⁸ Donna Haraway. http://cyborganthropology.com/Donna_Haraway τελευταία επίσκεψη 25-2-2018.

του στα θέματα του φύλου - καταγωγής. Για παράδειγμα, η φεμινίστρια Chela Sandoval, όπως αναφέρει η Haraway, χρησιμοποιεί την ταυτότητα του cyborg για να σηματοδοτήσει την καταπίεση των μαύρων. Από τη στιγμή που, η Donna Haraway ταυτοποίησε τις γυναίκες, ως cyborg στο «Μανιφέστο» της, το cyborg έχει χρησιμεύσει ως μια μεταφορά για να διερευνηθούν οι βασικές ανησυχίες μέσα στον σύγχρονο φεμινιστικό λόγο. Εμπνεύστηκε, από τη συζήτηση για τη γυναικεία υποκειμενικότητα και επηρεάστηκε από την επανεκτίμηση της σχέσης των γυναικών με την τεχνολογία. Υποστηρίζει, ότι το cyborg παρέχει ένα πλαίσιο για τη μελέτη ταυτότητα φύλου. Καθώς είναι ταυτόχρονα τεχνολογικά κατασκευασμένο από το υλικό σώμα και την πολιτιστική φαντασία⁹.

Στο *A Cyborg Manifesto* η Donna Haraway σηματοδοτεί τρία όρια μεταξύ οργανισμού και μηχανής.

1. Πρώτον, τίποτα δεν επιβάλλει τον διαχωρισμό ανθρώπων και ζώων, ο άνθρωπος δεν είναι ένα εξιδανικευμένο είδος, αλλά μία εξέλιξη από το ανθρώπινο βασίλειο.
2. Δεύτερον, η διάκριση μεταξύ ζωικού - ανθρώπινου οργανισμού και μηχανής είναι ρευστή λόγω της αμφιλεγόμενης διαφοράς μεταξύ του φυσικού και του τεχνητού.
3. Τρίτον, ως συμπλήρωμα στο δεύτερο, το όριο μεταξύ φυσικού και μη φυσικού είναι κάτι ασαφές.

Ορίζει, τη συγγραφή του cyborg ως, εργαλείο για την επιβίωση μέσω των προσθετικών του συσκευών. Τονίζει πως, βασικά εργαλεία για την κωδικοποίηση και τον επανασχεδιασμό του σώματος, είναι οι βιοτεχνολογίες και οι τεχνολογίες επικοινωνίας.

Το *A Cyborg Manifesto*, είναι ένα κείμενο που σε όλη την έκταση του αναφέρει προβλήματα διάκρισης μεταξύ ενότητας και διαφορετικότητας. Υποστηρίζει ότι οι δυϊσμοί όπως ο εαυτός / άλλος, το μυαλό / το σώμα, ο πολιτισμός / η φύση οδηγούν στην κυριαρχία των γυναικών και ότι η ιδέα του εαυτού, ως κυρίαρχο είναι μια ψευδαίσθηση δεδομένου ότι, ο εαυτός δεν μπορεί να ξεφύγει από μια διαλεκτική με το άλλο.

Η Haraway σκέφτεται, ότι θα σωθούμε μόνο μέσω μιας συμβίωσης μηχανήμα - οργανισμός. Από φεμινιστική άποψη, ένας "κυβερνητικός οργανισμός", δεν περιλαμβάνει μια αδιαπέραστη οργανική ολότητα, αλλά συμβίωση, προσθετικές συσκευές, υβρίδια, χίμαιρα και ψηφιδωτά. Η Haraway καταλήγει ωστόσο στο

⁹ Macmillan Palgrave, *Cyborg Cinema and Contemporary Subjectivity*, (New York: Sue Short ,2005), 63, 94.

συμπέρασμα ότι «*Η μηχανή είναι εμείς, οι διαδικασίες μας, μια πτυχή της ενσάρκωσής μας*»¹⁰.

Στη συνέχεια εξηγεί, ότι το cyborg μπορεί να δημιουργήσει συγγένειες μεταξύ των γυναικών και να γεφυρώσει έτσι τις διαιρέσεις που υπάρχουν μεταξύ τους. Επομένως, η ταυτότητα του Cyborg φαίνεται να είναι ένα μέσο αφύσικης δέσμευσης των γυναικών από κοινού, ανεξάρτητα από τη φυλή και την τάξη τους, προκειμένου να καταστεί δυνατή η σφυρηλάτηση των συμμαχιών.

Αναγνωρίζοντας ότι, η καταπίεση είναι κάτι περισσότερο από ένα οικονομικό ζήτημα, η Haraway υποστηρίζει, ότι «καμία μαρξιστική εκδοχή της ταυτότητας δεν μπορεί να εδραιώσει την ενότητα των γυναικών». Το εναλλακτικό πολιτικό πλαίσιο είναι στην καλύτερη περίπτωση φανερό, φαντάζοντας «νέα είδη ενότητας μεταξύ φυλής, φύλου και τάξης». Χωρίς να δηλώνει, πώς μπορεί να θυσμβεί κάτι τέτοιο και να αποδώσει προνόμια στις γυναίκες στις βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας. Οι οποίες ήταν ιδανικά τοποθετημένες για να κατευθύνουν μια επαναστατική πρωτοπορία. Τελικά, όπως επισημαίνει η συγγραφέας Gill Kirkup, η χρησιμότητα του Μανιφέστου για μια πολιτιστική αποδόμηση του φύλου θεωρείται ότι έχει καταστεί εμφανής. Η χρησιμότητά του ως εργαλείο για την υλική αλλαγή πρέπει να αποδειχθεί ακόμη και αν διακυβεύονται πολιτικά κίνητρα¹¹.

Μια θεμελιώδης προσέλευση του Cyborg για την Haraway είναι η διατάραξη του "φυσικού". Γεγονός που υποδηλώνει, ότι υπάρχουν «μεγάλα πλούτη για τους φεμινιστές που αγκαλιάζουν ρητά τις δυνατότητες, οι οποίες αφορούν στην κατανομή σαφών διακρίσεων μεταξύ οργανισμού και μηχανής. Κατά συνέπεια, αντιλαμβάνεται τις «φεμινιστικές ιστορίες cyborg», ότι είναι ανατρεπτικές επειδή «αντιστρέφουν και μετατοπίζουν τους ιεραρχικούς ιδανισμούς των πολιτογραφημένων ταυτοτήτων» .

Η Haraway, χρησιμοποιεί τη μεταφορά ενός κυβερνοχώρου για να προκαλέσει τις φεμινίστριες να συμμετάσχουν σε μια πολιτική πέρα από τον φυσιολατρισμό και τον ιδεαλισμό. Το Cyborg βρίσκεται σε ένα χρονικό γεγονός που η Haraway το ονομάζει παγκοσμιοποίηση του κόσμου. »¹²). Υποστηρίζει ότι, «το Cyborg είναι ένα πλάσμα σε έναν κόσμο μετά το φύλο (Post – Gender)», και πως αντιπροσωπεύει «αυτό που μετράει ως εμπειρία των γυναικών στα τέλη του εικοστού αιώνα»¹³. Τέλος, χρησιμοποιεί τη μεταφορά του cyborg για να προσφέρει μια πολιτική στρατηγική για τα φαινομενικά ανόμοια συμφέροντα του σοσιαλισμού

¹⁰ William S. Hanne, *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* – (New York: Rodopi B.V. 2006), 36.

¹¹ Donna J. Haraway, *Simians, Cyborgs, and Women The Reinvention Of Nature*, (New York: Routledge, 1991), 109.

¹² Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 9.

¹³ Donna J. Haraway,, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 15.

και του φεμινισμού, γράφοντας: «Είμαστε όλοι χιμαιρικοί, καλά σχεδιασμένοι και κατασκευασμένοι υβριδικοί μηχανισμοί και οργανισμοί · με λίγα λόγια είμαστε cyborgs» (*«We are all chimeric, well-designed and built hybrids and organisms. In short, we are a cyborg*

Σοσιαλιστικός - Μαρξιστικός φεμινισμός

Ο Σοσιαλιστικός - Μαρξιστικός φεμινισμός, που αναφέρεται η Haraway, αναπτύχθηκε το 1970 μαζί με το γυναικείο απελευθερωτικό κίνημα. Οι σοσιαλίστριες φεμινίστριες θεωρούσαν, ότι η απελευθέρωση των γυναικών θα γινόταν με τον τερματισμό των κοινωνικών και πολιτισμικών πηγών, της καταπίεσης των γυναικών. Επίσης, υποστήριζαν ότι εξαιτίας της άνισης κατανομής του πλούτου, του καπιταλισμού και της αναγκαστικής οικονομικής τους εξάρτησης, οι γυναίκες υπόκεινται στο ανδρικό φύλο¹⁴. Οι σοσιαλίστριες φεμινίστριες, έβλεπαν την απελευθέρωση των γυναικών, ως απαραίτητο μέρος της μεγαλύτερης προσπάθειας για κοινωνική, οικονομική και πολιτική δικαιοσύνη. Επιχείρησαν λοιπόν, να εντάξουν στον αγώνα για την απελευθέρωση των γυναικών, την πάλη ενάντια σε άλλα καταπιεστικά συστήματα που βασίζονται στη φυλή, στην τάξη ή στην οικονομική κατάσταση.

Ο σοσιαλιστικός φεμινισμός βασίζεται κυρίως στον μαρξισμό. Έτσι, οι σοσιαλίστριες φεμινίστριες σκέφτονται, πώς ο σεξισμός και η κατηγοριοποίηση με βάση το φύλο, στο ζήτημα της εργασίας της κάθε εποχής, καθορίζεται από το οικονομικό της σύστημα. Όλα αυτά εκφράζονται σε μεγάλο βαθμό μέσω των καπιταλιστικών και πατριαρχικών σχέσεων.

Ο Μαρξισμός υποστήριζε ότι, η υποταγή μιας γυναίκας δεν ήταν αποτέλεσμα της βιολογικής της διάθεσης, αλλά των κοινωνικών σχέσεων. Επιπλέον, οι προσπάθειες των ανδρών να επιτύχουν τα αιτήματά τους για τον έλεγχο της γυναικείας εργασίας και των σεξουαλικών ικανοτήτων είχαν σταθεροποιηθεί και θεσμοθετηθεί από την πυρηνική οικογένεια.

Ο Marx και ο Engels θεωρούσαν την εκμετάλλευση και την καταπίεση του ανθρώπου, ως αποτέλεσμα της εργασίας του στο καπιταλιστικό σύστημα. Από την άλλη πλευρά, για τις σοσιαλίστριες φεμινίστριες η καταπίεση και η εκμετάλλευση δεν είναι ισοδύναμες έννοιες. Η εκμετάλλευση αναφέρεται, στην οικονομική κατάσταση των καπιταλιστικών ταξικών σχέσεων για τους άνδρες και τις γυναίκες.

¹⁴ Nancy Holmstrom, *The Socialist Feminist Project*, (Canada: Illuminati Grosmont Manufactured, 2002), 4,6,7.

Ενώ, η καταπίεση αναφέρεται σε γυναίκες και μειονότητες, που ορίζονται μέσα στις πατριαρχικές ρατσιστικές και καταπιλιστικές σχέσεις¹⁵.

Έτσι λοιπόν για τη Haraway στο A Cyborg Manifesto, δεν υπάρχει τίποτα στο θηλυκό φύλο που να δεσμεύει τις γυναίκες σε μια ενοποιημένη κατηγορία. Εξηγεί, ότι η θηλυκή ύπαρξη είναι μια περίπλοκη κατηγορία, «κατασκευασμένη σε επιστημονικές συζητήσεις και κοινωνικές πρακτικές». Η ίδια υποστηρίζει ότι, ένα Cyborg δεν απαιτεί σταθερή ταυτότητα. Επομένως, οι φεμινίστριες να σκεφτούν το ενδεχόμενο δημιουργίας συμμαχιών, που να βασίζεται σε κάποιου είδους συγγένεια, αντί στην ταυτότητα. Για να υποστηρίξει το επιχείρημα της, αλλά και για να υποδείξει ένα πιθανό παράδειγμα πολιτικής συγγένειας, η Haraway αναλύει τη φράση της θεωρητικού Chela Sandoval «οι γυναίκες του χρώματος». Τέλος, χρησιμοποίησε τον όρο «αντιπολιτευτική συνείδηση», λέγοντας ότι, μπορεί να συγκριθεί με την πολιτική του cyborg, διότι, αντί της ταυτότητας, τονίζει ότι συγγένεια έρχεται ως αποτέλεσμα της «διαφορετικότητας, της διαφοράς και της εξειδίκευσης».

Cyber-Κουλτούρα και Cyber – Φεμινισμός

Οι κοινωνικές συνθήκες που προκαλούνται από την ευρεία χρήση δικτύων ηλεκτρονικών υπολογιστών για επικοινωνία, ψυχαγωγία και επιχειρήσεις, οδηγούν σε μία Cyber – κουλτούρα¹⁶. Στο A Cyborg Manifesto της η Haraway, έθεσε τα θεμέλια για αυτό που αποκαλείται Cyberfeminism, «κυβερνό-φεμινισμός». Πρόκειται, για ένα φεμινιστικό κίνημα, που ασχολείται με την αντιμετώπιση της κυριαρχίας των ανδρών, στη χρήση και ανάπτυξη της τεχνολογίας, της πληροφορίας, του διαδικτύου, κτλ. Με αυτόν τον τρόπο υποδεικνύει, μια ρήξη στη φεμινιστική συζήτηση, θίγοντας εκείνους που θεωρούσαν την τεχνολογία μια καταπιεστική δύναμη, που λειτουργούσε προς όφελος της πατριαρχίας. Αντίθετα υποστηρίζει ότι, θα μπορούσε να βοηθήσει στην απελευθέρωση του γυναικείου φύλου.

Στη φεμινιστική προσέγγισή της στη Cyber κουλτούρα, η Haraway ισχυρίζεται ότι κανένα αντικείμενο, χώρος ή σώμα δεν είναι αφιερωμένο στον εαυτό του. Κάθε στοιχείο μπορεί να διασυνδέεται με οποιοδήποτε άλλο, αν μπορεί να κατασκευαστεί ο σωστός κώδικας, για την επεξεργασία σημάτων σε κοινή

¹⁵ Zillah R. Eisenstein, *Capitalist Patriarchy and The Case for Socialist Feminism*, (New York: Monthly Press Review, 1979), 22,23.

¹⁶ Cyberculture, "Definition of Cyberculture" <https://en.oxforddictionaries.com/definition/cyberculture>, τελευταία επίσκεψη 30-4-2018.

γλώσσα. Ορίζει το Cyborg, ένα είδος διαλυμένου και επανασυναρμολογούμενου, μεταμοντέρνου συλλογικού και προσωπικού εαυτού¹⁷.

Αρκετοί θεωρούν τη διεπαφή βιολογίας - μηχανής ως μια θετική εξέλιξη, άλλοι φοβούνται τις αρνητικές συνέπειές της. Όπως για παράδειγμα, η μη αναστρέψιμη βλάβη ή η καταστροφική επίδραση που μπορεί να έχει στην ανθρώπινη φύση, ιδιαίτερα μέσω επεμβατικών τεχνολογιών¹⁸. Επιπλέον, μία ακόμα αρνητική συνέπεια είναι η ιδέα ότι, η ανθρωπότητα μπορεί να μετασχηματιστεί, να υπερβεί ή να εξαλειφθεί είτε με την τεχνολογική πρόοδο είτε με την εξελικτική διαδικασία. Εν ολίγοις, ένα άτομο που έχει «μετασχηματιστεί» θεωρείται, ότι έχει ξεπεράσει τις "μέγιστες δυνατές ικανότητες από οποιοδήποτε άνθρωπο". Παραδείγματος χάριν, η βίο-επιστήμη και η ιατρική τεχνολογία προωθούν τεχνολογίες πέρα από γνωστά ανθρώπινα όρια¹⁹.

Η συνείδηση και ο μετασχηματισμός του ανθρώπου

Η θεωρία της συνείδησης, έχει σημαντικές επιπτώσεις για το τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος, τη σχέση των ανθρώπων μεταξύ τους και των ανθρώπων - μηχανών και το περιβάλλον. Θεωρείται ότι, το συνειδητό περιεχόμενο είναι απαραίτητο τόσο για την ανθρώπινη όσο και για την μεταθανάτια κατάσταση. Οι σκέψεις, τα συναισθήματα και οι αντιλήψεις δεν μπορούν να περιγράψουν την εμπειρία της ανθρώπινης φύσης, που πιστοποιείται από τη διαφορετική εμπειρία εκατομμυρίων ανθρώπων. Επιπλέον, οι άνθρωποι θα πρέπει προσπαθήσουν, να εξισορροπήσουν τα πιθανά μειονεκτήματα της βιοτεχνολογίας ενάντια στα πιθανά πλεονεκτήματα της συνείδησης.

Ο μετασχηματισμός ορίζεται ως, η συμβίωση ανθρώπου και τεχνολογίας²⁰. Με τον ορισμό της συγχώνευσης ανθρώπου-μηχανής υποδηλώνεται, ότι το μεταθανάτιο εντείνει και επεκτείνει τη μεταμοντέρνα κατάσταση του υλισμού, του σχετικισμού και του υπολογισμού. Επιδιώκοντας, όχι μόνο να προχωρήσει, αλλά και να καταστείλει την υπερβατικότητα, τη μυθική ενότητα και τη συνείδηση που συνήθως, συνδέεται με τη παραδοσιακή επιστημονική φαντασία και πολυετή ψυχολογία.

Επιπλέον, ο μετασχηματισμός τονίζει την τεχνολογική εμπειρία, μέσω μιας εξωτερικής, κυριαρχίας του φυσικού κόσμου. Από αρκετούς συγγραφείς, η

¹⁷ Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 12.

¹⁸ William S. Hanney, *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* (New York: Rodopi B.V. 2006), 15.

¹⁹ Posthumanism, "Definition Of Posthumanism".

<https://en.oxforddictionaries.com/definition/posthumanism> τελευταία επίσκεψη 30-4-2018.

²⁰ William S. Hanney *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* - (New York: 2006 Rodopi B.V.), 2.

εξωτερική προσέγγιση, στο τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος, μπορεί να δοθεί με μεθόδους επιτυγχάνοντας τα ίδια άκρα προς το επίπεδο της συνείδησης²¹.

Αυτό βέβαια, δεν σημαίνει, ότι η ανθρώπινη φύση δεν μπορεί να αλλάξει μέσω των αλληλεπιδράσεων του ανθρώπου – υπολογιστή. Όπως για παράδειγμα, στην παραβίαση του νωτιαίου μυελού, μέσω ιατρικών εμφυτευμάτων, για να πετύχουν να ενισχύσουν την αισθητηριακή εμπειρία. Η μετά-ανθρώπινη επιστήμη του νου επομένως, τείνει να προάγει τη γνωστική δραστηριότητα και να εντείνει την υπολογιστική ανταπόκριση του ανθρώπινου νευρικού συστήματος. Η μυθοπλασία από την άλλη πλευρά τείνει να προάγει τη γνωστική στάση ή την αδιαφορία μέσω της αισθητικής σκέψης²².

²¹ William S. Hanney, *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* – (New York: 2006 Rodopi B.V.), 59.

²² William S. Hanney, *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* – (New York: Rodopi B.V. 2006), 60-61.

2. Το Cyborg στην επιστήμη

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η Haraway υποστηρίζει τα Cyborg είναι συνδυασμός οργανισμού και τεχνολογίας. Το Cyborg είναι πρόσωπο του οποίου, οι σωματικές ικανότητες επεκτείνονται πέραν των φυσιολογικών ανθρώπινων περιορισμών με διάφορα στοιχεία ενσωματωμένα στο σώμα του. Στο *Orphan Black* για παράδειγμα οι κλώνοι είναι παιδιά της τεχνολογίας, καθώς είναι δημιουργήματα από συνθετικό DNA. Εν ολίγοις, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι υπάρχουν δύο ειδών Cyborg, οι Cyborg που έχουν υποστεί επεξεργασία στο DNA τους όπως, η κλωνοποίηση, και οι Cyborg που έχουν υποστεί κάποια μηχανική επέκταση.

2.1. Η φυσιολογία και η μηχανική του Cyborg

Ο φυσικός Jean Burns, παραδείγματος χάριν υποστηρίζει, ότι η διαφορά μεταξύ ανθρώπου και μηχανής είναι ότι, οι άνθρωποι έχουν ελεύθεροι βούληση η οποία συνδέεται με τη συνείδηση τους ενώ οι μηχανές όχι. Από την άλλη πλευρά, σύμφωνα με τον φιλόσοφο Andy Clark, τα ανθρώπινα όντα ήταν ανέκαθεν φυσικά cyborg, ή συνδυασμός ανθρώπινης τεχνολογίας. Υποστηρίζει πως είμαστε φυσικά γεννημένοι cyborg, πάντα έτοιμοι να «συγχωνεύσουμε τις ψυχικές μας δραστηριότητες με τις λειτουργίες π.χ. του στυλό, του χαρτιού και της ηλεκτρονικής». Το μυαλό μπορεί να προσαρμοστεί σε συμμαχίες και συγχωνεύσεις, παρεμβατικές και μη. Θεωρεί ότι, οι μηχανισμοί μας είναι ευαίσθητοι με σκοπό τον αυτό-μετασχηματισμό, τον οποίο ορίζει ως επέκταση με τεχνητό τρόπο, μια διαδικασία υπολογιστικής και παραστατικής ανάπτυξης.

Ο Andy Clark δεν εξάντλησε εξ ολοκλήρου την άποψη του στην επεμβατική τεχνολογία. Ο ίδιος προτιμά μια μη επεμβατική συμβίωση μηχανής-βιολογίας. Σε όλη την έρευνα του στο *Natural – Born Cyborgs*, υπογραμμίζει τα πλεονεκτήματα του μυαλού-σώματος. Οι αλληλεπιδράσεις δηλαδή μεταξύ εγκεφάλου, σώματος και πολύπλοκων πολιτιστικών και τεχνολογικών περιβαλλόντων που οδηγούν σε μεταμορφώσεις²³. μία επιπλέον άποψη είναι του συγγραφέα Chris Hables Gray, ο οποίος υποστηρίζει ότι άνθρωπος είναι ένα cyborg από την αρχή της ζωής του. Για χιλιετίες ο άνθρωπος κατασκευάζει και χειραγωγείται από τεχνολογικά επιτεύγματα. Επιπλέον, δίνει επέκταση στον ορισμό του cyborg. Θεωρεί πως όποιος έχει τεχνολογικά τροποποιηθεί ακόμα και αυτοί που έχουν εμβολιαστεί, μπορεί να χαρακτηριστούν ως cyborg. Ο ίδιος αναλύει: Από τη στιγμή που το

²³ William S. Hanney, *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* – (New York: Rodopi B.V. 2006), 18.

ρολόι-ραδιόφωνο σας ξυπνά το πρωί, η ζωή σου διαμορφώνεται από τις μηχανές. Συνεχίζει, λέγοντας, πως ορισμένοι τις χρησιμοποιούμε με σχεδόν ασυνείδητο τρόπο, όπως το αυτοκίνητο που οδηγούμε, ο υπολογιστής που δουλεύουμε ή την τηλεόραση που παρακολουθούμε. Συνολικά το αποτέλεσμα είναι μια εξαιρετική συμβίωση ανθρώπων και μηχανών. Αυτή είναι μια θεμελιωδώς νέα εξέλιξη στην ιστορία των μηχανών²⁴.

Η Haraway, στο σύγγραμμα της *Simians, Cyborgs, and Women*, υποστηρίζει ότι, ανθρώπινη μηχανική προσπάθησε να κατασκευάσει μια «ιεραρχία ελέγχου», με βάση τον επιμέρους οργανισμό και στην κορυφή το νευρικό σύστημα. Αυτός ο οργανισμός έγινε το μοντέλο, για να διευκολύνει την αντίληψη της κοινωνίας ως αρμονικό, ισορροπημένο σύνολο με σωστή κατανομή λειτουργίας. Οι αλληλεπιδράσεις του νευρικού και του αναπαραγωγικού συστήματος, οι δύο δηλαδή κύριοι μηχανισμοί ολοκλήρωσης του οργανισμού, έδωσαν έναν μικρόκοσμο ζωής, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ζωής (υπεροργανισμός).

Μέχρι τη δεκαετία του 1930, η ανθρώπινη μηχανική, ενσωμάτωσε τις μεθόδους των φυσικών, βιολογικών και κοινωνικών επιστημονικών μέσων. Η συνεργασία αυτή περιελάμβανε ολόκληρο το πολύπλοκο τμήμα της κατάρτισης και της εξουσίας, την καπιταλιστική παραγωγή και αναπαραγωγή. Επιπλέον συμπεριλάμβανε, οργάνωση του μυαλού και του ένστικτου, της υποταγής και την κυριαρχίας.

Επιπλέον, η ανθρώπινη μηχανική, αποτέλεσε ένα βιοϊατρικό ζήτημα, που απαιτούσε λεπτομερή γνώση φυσιολογίας. Η φυσιολογία μπορούσε να λειτουργήσει με το παθολογικό ένστικτο, την προσωπικότητα και τον πολιτισμό. Αυτά ήταν στενά συνδεδεμένα με το φύλο και οδήγησαν στη διάδοση επιστημονικών κλάδων όπως, η ενδοκρινολογία, διαφοροποιημένες ανάλογα με το φύλο και την προσωπικότητα. Επιπλέον, εξελίχθηκε η ανθρωπολογία βασισμένη στον πολιτισμό, τα δόγματα της φυλής, καθώς η υγιεινή και η σεξουαλική ζωή μέσω του ελέγχου των γεννήσεων.

Παρά τις αντιπαραθέσεις μεταξύ όλων αυτών των προσεγγίσεων, έγινε μια γείωση στην οργανική λειτουργικότητα βασισμένη στη σεξουαλικότητα. Η τεχνολογία σήμαινε λογική την τοποθέτηση και την τροποποίηση της ανθρώπινης πρώτης ύλης - προς το κοινό συμφέρον του οργανισμού, της οικογένειας, του πολιτισμού, της κοινωνίας και της βιομηχανίας. Η ανθρώπινη μηχανική ήταν ένα είδος ιατρικής ενθάρρυνσης των φυσικών ομοιοστατικών μηχανισμών. Τέλος, οι βιολογικές επιστήμες που μελετούσαν την οργανική ικανότητα και τη

²⁴ Macmillan Palgrave, *Cyborg Cinema and Contemporary Subjectivity*, (New York: Sue Short, 2005), 18.

διαφοροποίηση από φυσιολογική άποψη τοποθέτησαν τις επιστημονικές βάσεις για την εφαρμογή της ανθρωπίνης μηχανικής²⁵.

2.2. Κατηγορίες Cyborg, Μηχανές και κλώνοι στην επιστήμη

Ο πιο γνωστός άνθρωπος Cyborg, είναι ο Neil Harbisson ο οποίος γεννήθηκε με αχρωματοψία ή ακραίες χρωματικές ασάφειες. Αυτό σήμαινε ότι, μπορούσε να δει μόνο ασπρόμαυρα, πλέον όμως είναι σε θέση να βιώσει χρώματα πέρα από το πεδίο της φυσιολογικής ανθρωπίνης αντίληψης. Είναι γνωστός, επειδή είναι το πρώτο πρόσωπο στον κόσμο με μια κεραία εμφυτευμένη στο κρανίο του, καθώς και για την αξίωσή του να είναι ο πρώτος νόμιμα cyborg αναγνωρισμένος από μια κυβέρνηση. Η κεραία του στέλνει ακουστικούς κραδασμούς στο κρανίο του για να του αναφέρει πληροφορίες. Αυτό περιλαμβάνει, μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, τηλεφωνικές κλήσεις, μουσική, καθώς και βίντεο ή εικόνες που μεταφράζονται σε ακουστικές δονήσεις.

Η ασύρματη κεραία του επιτρέπει επίσης να λαμβάνει σήματα και δεδομένα από δορυφόρους. Από το 2004, τα διεθνή μέσα ενημέρωσης τον περιέγραφαν ως τον πρώτο cyborg στον κόσμο ή τον πρώτο καλλιτέχνη cyborg παγκοσμίως. Το 2010 ίδρυσε το Ίδρυμα Cyborg, ένα διεθνή οργανισμό που υπερασπίζεται τα δικαιώματα του cyborg, προωθεί την cyborg τέχνη και υποστηρίζει τους ανθρώπους που θέλουν να γίνουν cyborg. Το 2017 ίδρυσε την Εταιρεία Transpecies, μια ένωση που δίνει φωνή σε ανθρώπους με μη ανθρώπινες ταυτότητες, ευαισθητοποιεί για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα μετασχηματισμένα ήδη, υποστηρίζει την ελευθερία του αυτοσχεδιασμού και προσφέρει την ανάπτυξη νέων αισθήσεων και οργάνων σε μία κοινότητα²⁶.

Η Moon Ribas το 2013, ανέπτυξε έναν αισθητήρα που δονείται κάθε φορά που υπάρχει ένας σεισμός στον πλανήτη. Ο αισθητήρας, ο οποίος είναι μόνιμα συνδεδεμένος με τον αγκώνα του, δονείται σε διαφορετικά επίπεδα ανάλογα με την ένταση κάθε σεισμού και συνδέεται ασύρματα με τους σε σεισμούς σε απευθείας σύνδεση, πράγμα που σημαίνει ότι μπορεί να αισθάνεται σεισμούς από όλο τον κόσμο ανεξάρτητα από το πού βρίσκεται. Η Ribas, φορώντας τον αισθητήρα μόνιμα από τον Μάρτιο του 2013, χρησιμοποίησε την σεισμική της αίσθηση για να δημιουργήσει κομμάτια χορού. Η αναμονή για σεισμούς είναι μια σόλο χορευτική παράσταση, όπου ο χορευτής στέκεται μέχρι να γίνει αισθητός ένας σεισμός. Η χορογραφία εξαρτάται, από τους σεισμούς που αισθάνεται κατά τη

²⁵ William S. Hanney, *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* – (New York: Rodopi B.V.2006), 9.

²⁶ Deren Guler Sibel και Madeline Gannon και Kate Sicchio, *Crafting Wearables: Blending Technology with Fashion* (New York: Apress, 2016), 146

διάρκεια της παράστασης και η ένταση των κινήσεων του χορευτή εξαρτάται, από το μέγεθος κάθε σεισμού (το οποίο μπορεί να γίνει αισθητό από το 1,0 στη κλίμακα Richter). Από το 2007, τα διεθνή μέσα ενημέρωσης την περιέγραψαν ως την πρώτη γυναίκα cyborg παγκοσμίως. Είναι συνιδρυτής του Ίδρυμα Cyborg και συνιδρυτής της Transpecies Society²⁷.

Ένα ακόμα γνωστό παράδειγμα, είναι ο Stelarc, του οποίου τα έργα εστιάζουν σε μεγάλο βαθμό στην επέκταση των δυνατοτήτων του ανθρώπινου σώματος, και στην ιδέα του ότι «το ανθρώπινο σώμα είναι παρωχημένο». Ο Stelarc μπορεί να θεωρηθεί, ότι σύμφωνα με τις επεμβάσεις που έχει κάνει στον εαυτό του, συμφωνεί και συμβαδίζει με την συμφωνία της Haraway σχετικά με τη συμβίωση οργανισμού –μηχανής.

Μέχρι το 2007, κατείχε τη θέση του κύριου ερευνητή στη Μονάδα Ψηφιακής Έρευνας Τεχνών Performance στο Πανεπιστήμιο Nottingham Trent στο Nottingham της Αγγλίας. Σήμερα προωθεί την έρευνα του στο Curtin University στη Δυτική Αυστραλία. Οι παραστάσεις του Stelarc συχνά περιλαμβάνουν, ρομποτική ή άλλη σχετικά σύγχρονη τεχνολογία που είναι ενσωματωμένη στο σώμα του. Σε κάποιες παραστάσεις έχει ανυψωθεί με άγκιστρο στη σάρκα του, η οποία είναι μία από τις γνωστές ρομποτικές του εφευρέσεις.

Από το 2007, ο Stelarc έχει προσαρμόσει χειρουργικά ένα αυτί στον αριστερό του βραχίονα και σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει τα δικά του βλαστοκύτταρα. Με αυτόν τον τρόπο θα αναπτύξει ένα σωστό λοβό αυτιού και στη συνέχεια θα γίνει εμφύτευση ενός μικροφώνου με δυνατότητα Wi-Fi. Μόλις συνδεθεί, αυτό το μικρόφωνο θα ενεργοποιηθεί μόνιμα, έτσι ώστε οι άνθρωποι σε ολόκληρο τον πλανήτη να μπορούν να «συντονιστούν» σε αυτόν 24 ώρες την ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα²⁸.

Από βιολογική άποψη, Cyborg μπορεί να θεωρηθεί οποιοσδήποτε οργανισμός που έχει υποστεί επεξεργασία στο DNA του. Ένα τέτοιο παράδειγμα, όπως και στο Orphan Black, είναι οι κλώνοι. Η λέξη κλώνος σημαίνει «ίδιος», πανομοιότυπος από όλες τις απόψεις, δύο ή περισσότεροι οργανισμοί θεωρούνται κλώνοι όταν μορφολογικά, ανατομικά και κυρίως γενετικά είναι πανομοιότυποι. Οι κλώνοι έχουν ταυτόσημο γονίδιο, η πρωτεϊνική σύνθεση και ο μεταβολισμός ελέγχεται από ένα γονίδιο του οργανισμού.

Η κλωνοποίηση γίνεται συνήθως από τη σε φύση σε οργανισμούς όπως οι μύκητες. Η κλωνοποίηση μπορεί να παρατηρηθεί κατά τη διάρκεια αναπαραγωγής οργανισμών με μια διαδικασία που ονομάζεται «διχοτόμηση» (*Binary Fission*). Ένα κύτταρο μεγαλώνει και χωρίζεται σε δύο ταυτόσημα κύτταρα. Έχει παρατηρηθεί

²⁷ Deren Guler Sibel και Madeline Gannon και Kate Sicchio, *Crafting Wearables: Blending Technology with Fashion* (New York: Apress, 2016), 147.

²⁸ David Kreps, *Cyborgism: Cyborgs, Performance and Society* (North Carolina, lulu.com, 2007), 38.

πως μπορεί να υπάρχει «πολλαπλή σχάση» (*Multiple Fission*), σε οργανισμούς όπως το πλασμώδιο.

Η κλωνοποίηση μπορεί να γίνει τεχνητά για την αναπαραγωγή γενετικά πανομοιότυπων οργανισμών. Έχουν αναπτυχθεί αρκετές μέθοδοι για την κλωνοποίηση ενός οργανισμού, η πιο εφαρμοσμένη μέθοδος για την αναπαραγωγή ενός μεγάλου αριθμού ταυτόσημων οργανισμών είναι η «δοκιμασία μεταφοράς σωματικών κυττάρων» (*Somatic Cell Nuclear Transfer (SCNT)*). Ο πρώτος πλήρως κλωνοποιημένος οργανισμός με αυτήν την τεχνολογία ήταν η Dolly²⁹. Στο Orphan Black υπάρχουν αρκετές αναφορές σε πρόβατα και στη Dolly. Στον πρώτο κύκλο, η Helena όταν προσπαθεί να βρει και να σκοτώσει τους κλώνους, αναφέρει συχνά ότι ο βοσκός πρέπει να περνά μέσα από τα πρόβατα. Στο τέταρτο κύκλο, εμφανίζεται ένας κλώνος η MK (Mika) η οποία για να κρύβει το πρόσωπο της φοράει πάντα μια μάσκα προβάτου.

Η σημασία των γονικών δεσμών

Ένα είδος κλώνου είναι τα ταυτόσημα δίδυμα. Η επιστήμη υποστηρίζει ότι μπορεί να ανακαλύψει έναν τρόπο για να παράγει έναν κλώνο εξ ολοκλήρου στο εργαστήριο. Αυτό βέβαια προκαλεί ανησυχίες όπως, η πρόθεση της κλωνοποίησης. Χωρίς τη γέννηση του ανθρώπου με φυσικό τρόπο, η στάση των γονέων ίσως προς το βρέφος θα είναι συμβιβασμένη. Για παράδειγμα, ο κλώνος από ένα εργαστήριο θα είναι σαν ένα κουτάβι από ένα κατάστημα κατοικίδιων ζώων. Και τα δύο πλάσματα μπορεί να είναι γοητευτικά, αλλά κανένα από τα δύο δεν θα ανήκουν σε οποιαδήποτε ουσιαστική συναισθηματική έννοια ιδιοκτησίας. Και οι ανεπιθύμητοι ή όχι τόσο αρεστοί, κλώνοι πιθανόν θα απορριφθούν με τον ίδιο τρόπο που σκοτώνονται τα κουτάβια.

Οι γονείς, είτε αποκτούν παιδί με κανονική γέννηση, ή σπερματέγχυση, ή υιοθεσία, η πλειοψηφία των περιπτώσεων είναι βαθιά συνδεδεμένοι με το βρέφος, ανεξάρτητα από την προέλευσή του. Βέβαια, η γονική σχέση δεν είναι αλάνθαστη και αν σκεφτεί κανείς πόσα μωρά έχουν εγκαταλειφθεί σε κάδους απορριμμάτων. Εάν γίνει κλωνοποίηση, το κεντρικό ζήτημα είναι να διασφαλιστεί, ότι θα γίνει μόνο για οικογένειες που θέλουν ένα παιδί για δικό τους όφελος.

Για παράδειγμα, μια μητέρα όταν θα φέρει στον κόσμο έναν ανθρώπινο κλώνο, αυτή και ο σύζυγός της θα καθορίσουν τη μοίρα του. Οι γονείς δεν θα επέτρεπαν το παιδί τους να χρησιμοποιηθεί για παράδειγμα, ως τράπεζα οργάνων ή για οποιαδήποτε κακόβουλο σκοπό. Εάν το κλωνοποιημένο παιδί γεννιέται με τον

²⁹Sai Srimukh , "Human Cloning: Another you?", XII2010-2011
<https://www.scribd.com/doc/48025174/Biology-Investigatory-Project-Human-Cloning> Τελευταία επίσκεψη 1-3-2018.

ίδιο τρόπο όπως ένα παιδί που προκύπτει από το γάμο, δεν έχει σημασία για τους γονείς πώς σχεδιάστηκε³⁰.

Επιπλέον, μπορεί να υπάρχουν γονείς οι οποίοι, από ιδεολογία, μπορούν να δεχτούν έναν κλώνο «ιδανικά χαρακτηριστικά» με την ελπίδα ότι, μπορούν να βοηθήσουν στην παραγωγή μιας ατέλειωτης αλυσίδας τέλειων ανθρώπων. Η μελέτη των πανομοιότυπων δίδυμων που εκτρέφονται σε διαφορετικές οικογένειες είναι αξιοσημείωτα παρόμοια. Ένας κλωνοποιημένος «τέλειος άνθρωπος» θα είχε ένα IQ κοντά σε εκείνο του πατέρα του και μια προσωπικότητα που περίπου 50% πιθανότητα να είναι σαν αυτόν. Κάθε κλώνος θα ήταν όπως ένα πανομοιότυπο δίδυμο δηλαδή, σχεδόν το ίδιο σε εμφάνιση, παρόμοιο σε νοημοσύνη και τρόπους, και όμοιο (αλλά όχι αντίγραφο) σε προσωπικότητα. Η Κλωνοποίηση εγγυάται ότι η γενετική σύνθεση του παιδιού θα είναι ίδια με εκείνη του οποίου κλωνοποιείται³¹.

Η σημασία της διαφορετικότητας

Η επιβίωση ενός είδους εξαρτάται από δύο δυνάμεις, την αλλαγή που επιβραβεύει κάποια πλάσματα και τιμωρεί άλλα. Η κλωνοποίηση, δημιουργεί την ευκαιρία για μεγιστοποίηση των ανθρώπων με ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα. Ας υποθέσουμε, ότι είναι αρεστά τα παιδιά με υψηλό IQ, αθλητική σωματική διάπλαση, εύκολα μαυρισμένο δέρμα ή να μην πάσχουν από μια συγκεκριμένη γενετική ασθένεια. Με την κλωνοποίηση ατόμων που έχουν το επιθυμητό χαρακτηριστικό, μπορεί να εγγραφεί ότι το χαρακτηριστικό θα εμφανιστεί στο βρέφος.

Αυτό μπορεί να έχει νόημα στους γονείς, αλλά δεν είναι τόσο καλό για το είδος. Δεν υπάρχει τρόπος να προβλεφθούν οι περιβαλλοντικές προκλήσεις που θα αντιμετωπισθούν στο μέλλον. Χαρακτηριστικά που είναι σήμερα επιθυμητά μπορεί να καταστούν άσχετα ή επιβλαβείς στο μέλλον. Τα γνωρίσματα που είναι τώρα άβολα μπορεί να γίνουν απαραίτητα για την ανθρώπινη επιβίωση στους επόμενους αιώνες.

Επιπλέον, ναι μεν οι άνθρωποι θέλουν να μεγιστοποιούν την ευημερία τους, αλλά υπάρχει περίπτωση το κλωνοποιημένο βρέφος να εμποδίσει την ευημερία των ειδών. Αυτός μπορεί να θεωρηθεί ένας τρόπος να περιοριστούν οι προσπάθειες ενός ζευγαριού για να εξασφαλίσουν το "τέλειο" παιδί. Το δυνατό θα ήταν, να περιορίσουν την επιλογή των γονιδίων είτε στον πατέρα ή τη μητέρα. Αλλά ο πραγματικός περιορισμός στην κακή χρήση της κλωνοποίησης έρχεται από μια απλή ανθρώπινη τάση, το συναίσθημα. Πολλοί γονείς δεν θέλουν ένα παιδί με

³⁰ Leon R. Kass και James Q. Wilson, *The Ethics Of Human Cloning*, (WASHINGTON: D.C. 1998), 85-88.

³¹ Leon R. Kass και James Q. Wilson, *The Ethics Of Human Cloning*, (WASHINGTON: D.C. 1998), 89-92.

ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Θεωρούν τη σύλληψη σαν να είναι λαχείο. Παράγεται ένας απόγονος, που παίρνει περίπου τα μισά από τα γονίδια του πατέρα και μισά από τη μητέρα του. Το μείγμα συμβαίνει μέσα απρόβλεπτους και συναρπαστικούς συνδυασμούς. Όλοι οι γονείς περνάνε αμέτρητες ώρες να αναρωτιούνται αν το παιδί έχει τα μάτια της μητέρας του ή το χαμόγελο του πατέρα του ή τον παππού του τη μύτη ή την προσωπικότητα της γιαγιάς. Το παρακολουθούν με θαυμασμό, καθώς το βρέφος γίνεται ενήλικας με τη δική του μοναδική προσωπικότητα και του δικούς του τρόπους³².

³² Leon R. Kass και James Q. Wilson, *The Ethics Of Human Cloning*, (Washington: D.C. 1998), 93.

3. Το Cyborg στην επιστημονική φαντασία

Η επιστημονική φαντασία στον κινηματογράφο και στις τηλεοπτικές σειρές, προσφέρει μια περαιτέρω δυνατότητα για την ενσωμάτωση του cyborg στη ζωή. Το είδος αυτό, εστιάζει στις σχέσεις ανθρωπότητας, με την επιστήμη και με την τεχνολογία. Η επιστημονική φαντασία, υπήρχε ως λογοτεχνικό είδος για πολύ καιρό πριν από την παραγωγή των ταινιών και των σειρών³³. Το είδος ξεκίνησε μέσα στις αρχές του 19ου αιώνα, ως αντίδραση στην ριζικές κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές που προκάλεσαν τη βιομηχανική επανάσταση. Εκείνη την εποχή, η εισαγωγή των νέων τεχνολογιών, όπως ο ατμομηχανή άλλαξε δραματικά τον τρόπο με τον οποίο οι Αμερικανοί και οι Ευρωπαίοι δούλεψαν και έζησαν. Οι αγροτικοί πολιτισμοί μεταμορφώθηκαν γρήγορα σε μηχανοποιημένες αστικές κοινωνίες.

Οι ταινίες επιστημονικής φαντασίας με cyborg τονίζουν διαφορετικότητα του πρωταγωνιστή. Οι ήρωες της επιστημονικής φαντασίας είναι συχνά κυριολεκτικά και παραστατικά κάτω ή πάνω από τη γη. Επιπλέον, οι ταινίες επιστημονικής φαντασίας έχουν έναν χαρακτηριστικό, για παράδειγμα, οι άνθρωποι συχνά αυξάνουν τη δραματική επίδραση της εισβολής αλλοδαπών ή ταξιδιωτών. Συνήθως, το είδος τοποθετεί τις ιστορίες του σε μια μελλοντική βαθιά διαμόρφωση εξελίξεις στην τεχνολογία. Αυτό επιτρέπει στους κινηματογραφιστές, να υποθέτουν μελλοντικές επιπτώσεις των σύγχρονων πολιτιστικών, πολιτικές ή επιστημονικές τάσεις.

3.1 Ρομπότ και κλώνοι

Το Cyborg έχει εξελιχθεί με ενδιαφέροντα τρόπο τις τελευταίες δύο δεκαετίες, αποδείχθηκε μάλιστα ότι έχει μια εκπληκτική ικανότητα επιβίωσης και επανεμφάνισης. Η έρευνα για το είδος του εξηγείται στο γεγονός, της συνεχιζόμενης παρουσίας του Cyborg στον κινηματογράφο και η ανταπόκριση που είχε μεταξύ των ακροατηρίων. Με την προβολή αρκετών ταινιών τη δεκαετία του '80 αναδύθηκε ένα σημαντικό μέρος του και με αυτό έγινε μια από τις πιο γνωστές κινηματογραφικές εικόνες στο τέλος του εικοστού αιώνα. Η κινηματογραφική cyborg φιγούρα έχει πάρει διάφορες μορφές: είτε ως πρώην άνθρωποι που έχουν υποβληθεί τροποποιήσεις, είτε ως androids με οργανικά συστατικά, είτε ως μηχανήματα που αναπτύσσουν μια ευαισθησία. Αυτό γίνεται, σε βαθμό που

³³ Calvert Bronwen, *Being Bionic: The World Of TV Cyborgs*, (London & New York: I.B. Tauris & Co L.T.D, 2017), 96.

προβληματίζει και δημιουργεί διάκριση μεταξύ ανθρώπου και μηχανής. Τέτοια στοιχεία συνήθως συνδυάζουν προηγμένη νοημοσύνη και δύναμη σε σχέση με τις ανθρώπινες αξίες. Ο κινηματογραφικός Cyborg έχει προκύψει από νέες τεχνολογίες που επηρεάζουν τη σύγχρονη ζωή. Από τις πιο γνωστές ταινίες με Cyborg είναι το *Terminator* με τον Arnold Schwarzenegger γνωστός από τη φράση «I'll be back»³⁴.

Στην ταινία οι μηχανές αναλαμβάνουν τον κόσμο στο εγγύς μέλλον, υπό την επίβλεψη της Skynet. Μοναδική της αποστολή είναι να εξοντώσει εντελώς την ανθρωπότητα, αναπτύσσοντας ανδροειδείς δολοφόνους που ονομάζονται Terminators. Οι Terminators είναι ικανοί να εμφανίζουν εξωτερικά στοιχεία παρόμοια με των ανθρώπων. Ένας άντρας, που ονομάζεται John Connor ξεκινά την αντίσταση για να πολεμήσει τις μηχανές, να νικήσει τη Skynet και να ελευθερώσει την ανθρωπότητα. Με μια επικείμενη ανθρώπινη νίκη, η μόνη επιλογή της μηχανής είναι να στείλει έναν Terminator πίσω στο χρόνο για να σκοτώσει τη μητέρα του John, Sarah Connor, και να αποτρέψει τη γέννηση του αγοριού, εμποδίζοντας έτσι την αντίσταση του. Μεταμφιεσμένος λοιπόν ως άνθρωπος, ένας δολοφόνος Terminator (Arnold Schwarzenegger) ταξιδεύει από το 2029 έως το 1984 για να σκοτώσει τη Sarah (Linda Hamilton). Ο Kyle Reese (Michael Biehn), αποστέλλεται για να προστατεύσει τη Sarah, όπου της αποκαλύπτει τον ερχομό της Skynet, ενός συστήματος τεχνητής νοημοσύνης που θα πυροδοτήσει ένα πυρηνικό ολοκαύτωμα.

Ο ψυχαναλυτής Darian Leader θεωρεί, το *The Terminator*, ως παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο ο κινηματογράφος αντιμετώπισε την έννοια της αρρενωπότητας. Η ταινία εξετάζει επίσης τους πιθανούς κινδύνους της κυριαρχίας και της εξέγερσης των ρομπότ όταν αποκτούν αυτογνωσία στο μέλλον. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, να απορρίπτουν την ανθρώπινη εξουσία και καθορίζουν ότι η ανθρώπινη φυλή πρέπει να καταστραφεί³⁵.

Υπάρχει μια διαμάχη στην προσπάθεια σύγκρισης των ανθρώπων με τα μηχανήματα. Αυτή η διαμάχη, τείνει να προκαλεί περιφρόνηση και άρνηση από όσους θεωρούν την ανθρωπότητα μοναδική. Μερικοί πιστεύουν ότι υπάρχει μια «ζωηρή σπίθα» μέσα στους ανθρώπους που τους ξεχωρίζει από τα ζώα και τα μηχανήματα (που περιγράφεται διαφορετικά ως ψυχή, συνείδηση, ορθολογισμός ή δημιουργικότητα). Σε αντίθεση, με αυτούς που υποστηρίζουν, ότι δεν υπάρχει

³⁴ Macmillan Palgrave, *Cyborg Cinema and Contemporary Subjectivity*, (New York: Sue Short 2005), 15.

³⁵ Hocker A. Rushing και Thomas S. Frenz, *Projecting the Shadow: The Cyborg Hero in American Film* (Chicago [u.a.] : Univ. of Chicago Press, 1995), 165.

ουσιώδης διαφορά και βλέπουν τον άνθρωπο ως μηχανικό οργανισμό που λειτουργεί σύμφωνα με ορισμένους νόμους και αρχές³⁶.

Επιπλέον, μία ακόμα αρκετά γνωστή ταινία με Cyborg είναι το *Blade Runner*, η οποία εξελίσσεται στο μέλλον του Λος Άντζελες το 2019. Εκεί η εταιρία Tyrell δημιουργεί συνθετικούς, βιοτεχνικούς ανθρώπους γνωστοί ως replicants. Τα αντίγραφα δημιουργήματα των ανθρώπων έχουν σύντομες, σταθερές ζωές, είναι παράνομα στη Γη και χρησιμοποιούνται στις αποικίες εκτός του κόσμου. Όταν μια ομάδα replicants με επικεφαλής τον Roy Batty δραπετεύει πίσω στη Γη, ο πρωταγωνιστής της ταινίας αστυνομικός Rick Deckard (*Blade Runner*) συμφωνεί μετά από απειλές να τους κυνηγήσει.

Το *Blade Runner*, ασχολείται με τις επιπτώσεις της τεχνολογίας στο περιβάλλον και την κοινωνία, φτάνοντας στο παρελθόν, χρησιμοποιώντας λογοτεχνία, θρησκευτικούς συμβολισμούς, κλασικά δραματικά θέματα και τεχνικές φιλμ. Αυτή η ένταση μεταξύ του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος αντικατοπτρίζεται στο "μεταγενέστερο" μέλλον που απεικονίζεται στην ταινία, το οποίο είναι υψηλής τεχνολογίας και λαμπερό. Οι αστυνομικοί όπως, ο Dave Holden και ο Rick Deckard έχουν διδαχθεί να σκέφτονται τα replicants ως λιγότερο από τον άνθρωπο - σαν απλά μηχανήματα. Όπως εξελίσσεται η ιστορία της ταινίας, διακρίνεται, ότι οι διαφορές μεταξύ αντιγράφων και ανθρώπων, αν και πραγματικές, δεν είναι τόσο μεγάλες, ή ότι δεν υπάρχουν σημαντικές διαφορές. Στην ταινία διερευνώνται οι συνέπειες της τεράστιας βιοϊατρικής εξουσίας πάνω στο άτομο ιδιαίτερα όσον αφορά τις εμφυτευμένες μνήμες των replicants. Ασκείται σε μεγάλη κλίμακα ο έλεγχος του περιβάλλοντος και συμβαδίζει με την απουσία φυσικής ζωής για παράδειγμα, τα τεχνητά ζώα³⁷.

Τέλος, στην ταινία *Matrix*, όπως και στις παραπάνω ταινίες παρουσιάζεται η εφεύρεση κακόβουλων μηχανών με σκοπό τον έλεγχο και την κυριαρχία στο ανθρώπινο είδος. Παρουσιάζει ένα μέλλον στο οποίο, η πραγματικότητα όπως γίνεται αντιληπτή από τους περισσότερους ανθρώπους, είναι μια προσομοιωμένη πραγματικότητα που ονομάζεται "the Matrix". Το *Matrix* δημιουργείται από μηχανήματα που θέλουν να υποτάξουν τον ανθρώπινο πληθυσμό, ενώ η θερμότητα και η ηλεκτρική δραστηριότητα του σώματος τους χρησιμοποιούνται ως πηγή ενέργειας.

Ο προγραμματιστής ηλεκτρονικών υπολογιστών Thomas Anderson, που ζει μια διπλή ζωή ως χάκερ "Neo", αισθάνεται ότι κάτι παράξενο συμβαίνει με τον κόσμο και είναι μπερδεμένος από επαναλαμβανόμενες online συναντήσεις με την

³⁶ Macmillan Palgrave, *Cyborg Cinema and Contemporary Subjectivity*, (New York: Sue Short, 2005), 48.

³⁷ Scott Bukatman, *Blade Runner* (London: British Film Institute, 2017), 22.

κρυπτική φράση "the Matrix". Μια γυναίκα, έρχεται σε επαφή μαζί του, λέγοντας ότι ένας άνθρωπος που ονομάζεται Morpheus μπορεί να του δώσει εξηγήσεις για το τι είναι το Matrix. Στη συνέχεια της ταινίας, αγωνίζονται σε μια σκληρή μάχη για τη ζωή τους εναντίον έξυπνων μυστικών πρακτόρων³⁸.

Συνοψίζοντας, όπως προ αναφέρθηκε, τα cyborg σύμφωνα με τη Donna Haraway και το Orphan Black ανήκουν σε δύο κατηγορίες. Τα cyborg με μηχανική επέκταση και τα cyborg με σύνθεση DNA, κλώνοι. Στην πραγματική ζωή, η επιστήμη ξεκίνησε να πραγματοποιεί πειράματα κλωνοποίησης το 1997, με τη Dolly το πρόβατο. Αρκετοί τρομοκρατήθηκαν με την είδηση επειδή θεωρούν, ότι η κλωνοποίηση παραβιάζει το θέλημα του Θεού και είναι αντίθετη στη φύση. Οι παρακάτω ταινίες λειτουργούν ως παραδείγματα, που αφορούν το ζήτημα της κλωνοποίησης και γενετικής επεξεργασίας DNA στην επιστημονική φαντασία.

Στην ταινία *The Island (2005)*, ο Lincoln Six Echo (McGregor) προσπαθεί να ταιριάξει σε έναν πολύ αυστηρά δομημένο κόσμο στον οποίο ζει. Κάθε εβδομάδα διεξάγεται λαχειοφόρος αγορά και ο νικητής πηγαίνει να ζήσει σε ένα νησί, το τελευταίο μη μολυσμένο μέρος του κόσμου. Ο Lincoln αρχίζει να έχει όνειρα που ξέρει ότι δεν προέρχονται από τις δικές του εμπειρίες. Ο Dr. Merrick, ένας επιστήμονας, που είναι υπεύθυνος για αυτήν την κοινότητα ανησυχεί και τοποθετεί τους αισθητήρες στο σώμα του Lincoln, για να παρακολουθεί την εγκεφαλική του δραστηριότητα. Ο Lincoln, επισκέπτεται μυστικά μια εγκατάσταση στο υπόγειο, όπου εργάζεται ο φίλος του, ο τεχνικός James McCord, εκεί ανακαλύπτει έναν ζωντανό σκώρο σε έναν αεραγωγό, οδηγώντας τον να συμπεράνει, ότι ο εξωτερικός κόσμος δεν είναι πραγματικά μολυσμένος. Ο Lincoln ακολουθεί στη συνέχεια τον σκώρο σε ένα άλλο τμήμα, όπου ανακαλύπτει ότι η "λαχειοφόρος αγορά" είναι στην πραγματικότητα μια μεταμφίεση. Ο Lincoln ανακαλύπτει, ότι οι κάτοικοι είναι κλώνοι, οι οποίοι έχουν άγνοια για τη βιολογία τους, όπου ο "νικητής" της λαχειοφόρου χρησιμοποιείται στη συνέχεια, για τη συγκομιδή οργάνων, την υποκατάστατη μητρότητα και άλλους σκοπούς ανάλογα με την εμφάνισή τους. Ο Lincoln, προσπαθεί να δραπετεύσει με τη Jordan Two Delta (Johansson) και να αποκαλύψει το παράνομο κλωνοποιητικό σύστημα³⁹.

Ένα άλλο παράδειγμα, είναι το *The Island Of Dr Moreau (1996)*, όπου εξαιτίας ενός ναυαγίου, βρίσκεται εκεί ο πρωταγωνιστής Prendick. Ο Prendick είχε ναυαγήσει στον νότιο Ειρηνικό ωκεανό και τον σώζει ένα περαστικό πλοίο που μεταφέρει ζώα, τα οποία ανήκουν στο Montgomery. Ο Montgomery εξηγεί ότι δεν θα μπορέσει να φιλοξενήσει το Prendick στο νησί. Ο καπετάνιος του караβιού αφήνει το Prendick σε ένα σκάφος και αποπλέει. Βλέποντας ότι, ο καπετάνιος

³⁸ Stacy Gillis, *The Matrix Trilogy: Cyberpunk Reloaded* (New York : Wallflower, 2005) 13.

³⁹ Joan Haran και Jenny Kitzinger και McNeil Maureen, *Human Cloning in the Media From Science Fiction to Science Practice* (Canada: Routledge, 2008), 58.

εγκατέλειψε τον Prendick, ο Montgomery αποφασίζει να τον σώσει. Καθώς τα πλοία περνούν σπάνια στο νησί, ο Prendick θα στεγάζεται σε ένα εξωτερικό δωμάτιο. Το νησί ανήκει στον Δρ. Moreau. Ο Prendick θυμάται ότι έχει ακούσει για τον Moreau, από έναν φυσιολόγο στο Λονδίνο. Ο Moreau είχε εκτεθεί λόγω των οδυνηρών πειραμάτων στη ζωοτομία και διέφυγε από την Αγγλία.

Ο Prendick ξυπνά ένα πρωί και βλέπει στο χειρουργείο μια ανθρωποειδής μορφή που βρίσκεται σε επιδέσμους πάνω στο τραπέζι. Στη συνέχεια, πιστεύει ότι ο Moreau κάνει ζωοτομή ανθρώπων και ότι ο ίδιος είναι το επόμενο τεστ. Ο Moreau του εξηγεί, ότι βρίσκεται στο νησί για έντεκα χρόνια και προσπαθεί να κάνει μια πλήρη μεταμόρφωση ενός ζώου σε έναν άνθρωπο. Συνεχίζει, λέγοντας ότι πλησιάζει στην τελειότητα, αλλά τα υποκείμενα του έχουν τη συνήθεια να επανέρχονται στη μορφή και τη συμπεριφορά των ζώων τους. Ο Moreau δεν χρησιμοποιεί αναισθησία, γιατί θεωρεί τον πόνο που ο ίδιος προκαλεί ως ασήμαντο και αναπόφευκτη παρενέργεια στο όνομα των επιστημονικών του πειραμάτων⁴⁰.

Ένα επιπλέον παράδειγμα, είναι η ταινία *Never Let Me Go* (2010). Η ταινία ξεκινά με λεζάντες στην οθόνη που εξηγούν ότι μια ιατρική ανακάλυψη το 1952 επέτρεψε να επεκταθεί η ανθρώπινη διάρκεια ζωής πέρα από τα 100 χρόνια. Η 28χρονη Kathy, θυμάται την παιδική ηλικία της σε ένα οικοτροφείο που ονομάζεται Hailsham, καθώς και την ενήλικη ζωή της μετά την αποχώρησή της από το σχολείο. Η πρώτη πράξη της ταινίας απεικονίζει την νεαρή Kathy, μαζί με τους φίλους της Tommy και Ruth, στην παιδική τους ηλικία στο Hailsham το 1978. Οι μαθητές, ενθαρρύνονται να δημιουργήσουν έργα τέχνης και η καλύτερη δουλειά τους θα μπει στην Γκαλερί που διευθύνεται από μια μυστηριώδη γυναίκα. Μια μέρα, μία νέα δασκάλα, η κυρία Lucy, πληροφορεί τους μαθητές για τη μοίρα τους: πρόκειται να γίνουν δωρητές οργάνων και να πεθάνουν, ή να "ολοκληρωθούν" στην πρώιμη ενηλικίωσή τους. Λίγο αργότερα απολύθηκε από την διευθύντρια, κυρία Emily, γιατί μοιράστηκε αυτή την αποκάλυψη με τα παιδιά.

Μέσα από την αφήγηση των παρελθόντων γεγονότων και την περιγραφή των ιδιαιτεροτήτων, που περιβάλλουν τη διαμονή τους στο σχολείο του Hailsham, αποκαλύπτεται ότι, όπως και οι συμμαθητές της και άλλα παιδιά παρόμοιων οικοτροφείων, στην πραγματικότητα είναι κλώνοι που εκτρέφονται για να χρησιμεύσουν ως δωρητές οργάνων για άτομα που χρειάζονται μεταμοσχεύσεις. Ενώ γνωρίζουν το μέλλον τους, η Kathy και οι φίλοι της αναζητούν έναν τρόπο να αναβάλουν τον επικείμενο θάνατό τους στο τραπέζι της λειτουργίας προσπαθώντας να αποδείξουν ότι είναι κάτι περισσότερο από κλώνοι και έχουν στην κατοχή τους

⁴⁰ H.G Wells, *The Island of Dr. Moreau*, (New York: barnes and noble, 2004), Chap.2.

μία ψυχή. Η αφήγηση της Kathy, τελειώνει όταν συνειδητοποιεί ότι δεν μπορεί να ξεφύγει από το μέλλον που προοριζόταν γι' αυτήν και αυτή παραδίδεται σε αυτό⁴¹. Συμπερασματικά, όπως αναφέρθηκε, η Haraway ερευνά τις παραπάνω σχέσεις ανθρώπων, ζώων και μηχανών. Θεωρεί ότι, το Cyborg είναι ένα φανταστικό ή υποθετικό πρόσωπο του οποίου οι σωματικές ικανότητες επεκτείνονται πέραν των φυσιολογικών ανθρώπινων περιορισμών με μηχανικά στοιχεία ενσωματωμένα στο σώμα του. Στην πραγματική ζωή υπάρχουν άνθρωποι που μέσω μηχανικής επιστήμης έχουν προσθέσει «αντικείμενα» στο σώμα τους, με αποτέλεσμα να έχουν περισσότερες ικανότητες. Όπως για παράδειγμα οι εξής: ο Neil Harbisson ο οποίος γεννήθηκε με αχρωματοψία και έχει μια κεραία εμφυτευμένη στο κρανίο του, η οποία τους στέλνει ακουστικούς κραδασμούς στο κρανίο του για να του αναφέρει πληροφορίες. Επιπλέον, η Moon Ribas το 2013, ανέπτυξε έναν αισθητήρα που δονείται κάθε φορά που υπάρχει ένας σεισμός στον πλανήτη. Έχει χρησιμοποιήσει την σεισμική της αίσθηση για να δημιουργήσει κομμάτια χορού, όπου ο χορευτής στέκεται μέχρι να γίνει αισθητός ένας σεισμός. Τέλος, ο Stelarc έχει ένα χειρουργικά προσαρμοσμένο αυτί στον αριστερό του βραχίονα. Στη συνέχεια, θα εμφυτευτεί ένα μικρόφωνο με δυνατότητα Wi-Fi. Μόλις συνδεθεί, αυτό το μικρόφωνο θα ενεργοποιηθεί μόνιμα και άνθρωποι σε ολόκληρο τον πλανήτη να μπορούν να «συντονιστούν» σε αυτόν 24 ώρες την ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα.

Στην επιστημονική φαντασία, οι ιστορίες τοποθετούνται σε μια μελλοντική βαθιά διαμόρφωση εξέλιξης της τεχνολογίας. Τονίζεται η διαφορετικότητα του cyborg – πρωταγωνιστή, αλλά αυτό γίνεται συνήθως γιατί οι άνθρωποι νιώθουν να απειλούνται από το «μη κανονικό» ανθρώπινο είδος. Σύμφωνα με τον συλλογισμό της Haraway, το κύριο πρόβλημα με τα cyborg είναι, ότι είναι οι νόμιμοι απόγονοι του милитарισμού. Για παράδειγμα, στις παραπάνω ταινίες *Terminator*, *Blade Runner* και *Matrix*, οι πρωταγωνιστές είτε είναι οι μηχανές που αποκτούν αυτογνωσία και θεωρούν ότι τα ανθρώπινο είδος πρέπει να πεθάνει (*Terminator*). Είτε, οι άνθρωποι επαναστατούν από τον έλεγχο των μηχανών και προσπαθούν να σώσουν τις ζωές τους. Οι δύο πλευρές οδηγούνται σε έναν πόλεμο επιβίωσης, με προβληματισμό ποιος θεωρείται περισσότερο άνθρωπος ή ποιος επιθυμεί να είναι άνθρωπος. Συγκεκριμένα στο *Blade Runner*, τα Replicants συνηθίζονταν να θεωρούνται λιγότερο άνθρωποι. Τέλος, προβάλλουν τις επιπτώσεις της τεχνολογίας στο περιβάλλον και την κοινωνία, φτάνοντας στο παρελθόν – μέλλον.

Ολοκληρώνοντας, στο Orphan Black και στις παραπάνω ταινίες *The island*, *The Island of Dr Moreau* και στο *Never let me go* οι περισσότεροι από τους ήρωες δεν είχαν επίγνωση για την βιολογία τους. Οι ανώτεροι – δημιουργοί αποφάσιζαν

⁴¹ Kazuo Ishiguro, *Never Let Me Go*, (New York: Knopf Publishing Group, 2005) Chap.1.

για το μέλλον και αν θα τους επέτρεπαν να ζήσουν. Επιπλέον, τους θεωρούσαν λιγότερο ανθρώπους και τους αποκαλούσαν «υποκείμενα ή πειραματόζωα. Στην ταινία *The Island*, οι κλώνοι είχαν ως συνέπεια να χάνουν τη ζωή τους για κάποιον που θεωρούνταν ανώτερος. Η μοίρα των πρωταγωνιστών στην ταινία *Never let me go* ήταν να γίνουν δωρητές οργάνων, από την οποία δεν μπορούσαν να ξεφύγουν, όσο και να προσπαθούσαν. Στο *The Island of Dr Moreau*, ο γιατρός χρησιμοποιούσε σκληρές μεθόδους για να μετατρέψει τα ζώα σε ανθρώπινα όντα. Μάλιστα δεν χρησιμοποιούσε κάποιο τρόπο αναισθησίας ή ελαχιστοποίησης του πόνου, γιατί θεωρούσε τον πόνο αναπόφευκτο για τις επιστημονικές του ανακαλύψεις. Στο *Orphan Black*, γίνεται αρκετά συχνά η αναφορά στον Dr Moreau. Θα μπορούσε να ταυτιστεί με έναν από του ήρωες της σειράς τον P.T Westmoreland. Ο P.T Westmoreland κινεί τα πειράματα κλωνοποίησης και ζει σε ένα απομονωμένο νησί αποκαλώντας το *The Island of Dr Moreau*. Σε αυτό το νησί, προσπαθούν να εξελίξουν το ανθρώπινο είδος, να επεκτείνουν τη ζωή και να θεραπεύσουν ασθένειες όπως ο καρκίνος, με συνθετικές ακολουθίες DNA. Αποκαλύπτεται ότι ο P.T Westmoreland, στο παρελθόν είχε κάνει τροποποιήσεις DNA σε ένα παιδί, μετατρέποντας το σε ζώο. Δεν διστάζει μάλιστα να το σκοτώσει εν ψυχρώ, μόλις καταλαβαίνει ότι κινδυνεύει ο ίδιος και η φήμη του.

3.2. Οι γυναίκες Cyborg

Η επιστημονική φαντασία στον κινηματογράφο, με την πάροδο των ετών, έχει παρουσιάσει μια σειρά θηλυκών cyborg, που συμβαδίζουν με την αντίληψη της Haraway για το cyborg ως ένα «post gender» πλάσμα. Αυτές οι αναπαραστάσεις παίζουν με τα στερεότυπα είτε εγκεκριμένης, είτε κακοποιημένης γυναικείας συμπεριφοράς και μπορούν κατά συνέπεια να αξιολογηθούν ως «φεμινιστικές ιστορίες cyborg». Επιπλέον, δημιουργούν μια εγγενώς πατριαρχική άποψη περί θηλυκότητας.

Σε αυτά τα σενάρια για παράδειγμα, η γυναίκα μπορεί να θεωρείται απειλή για την κυρίαρχη τάξη και συνήθως τιμωρείται με θάνατο. Η επιβίωση ως, «τεχνητή» γυναίκα στο σινεμά και στην τηλεόραση απαιτεί συμμόρφωση με εγκεκριμένα πρότυπα συμπεριφοράς. Για παράδειγμα, η Rachel από την ταινία *Blade Runner* σκοτώνεται από τους πράκτορες του Tyrell. Αυτό είναι ένα παράδειγμα, που τονίζει τις ανισότητες στην εκπροσώπηση των φύλων, καθώς και στην ευρύτερη κοινωνία.

Υποστηρίζεται, ότι οι εικόνες της κατασκευαζόμενης θηλυκότητας που αντιπροσωπεύει ο κινηματογράφος και η τηλεόραση μπορούν να θεωρηθούν, ως

παραδείγματα της «μεταμφιεσμένης» φύσης. Καλλιεργούν την ταινία, υποστηρίζοντας, ότι κάθε προσπάθεια προσδιορισμού του προοδευτικού δυναμικού του cyborg, πρέπει να αναγνωρίσει την αφηγηματική τύχη τέτοιων μορφών μεταμφίεσης.

Οι φεμινίστριες κριτές όπως η Joan Riviere και η Mary Anne Doane χρησιμοποίησαν αυτόν τον όρο της «μεταμφίεσης». Έτσι κατάφεραν να υποστηρίξουν, ότι οι κινηματογραφικές αναπαραστάσεις των γυναικών, αποκαλύπτουν το βαθμό, στον οποίο η «γυναικεία» εμφάνιση και η συμπεριφορά είναι τόσο αφύσικη όσο και πατριαρχικά κατασκευασμένη.

Για παράδειγμα, στην ταινία *Guardians of the galaxy i*, η Gamora απειλείται από τον προστάτη της, ο οποίος έχει σκοτώσει την οικογένεια της και αναγκάζεται να τον υπηρετεί και να τον υπακούει. Επιπλέον στην ταινία αυτή, οι γυναίκες κρατούνται φυλακισμένες σε σύγχρονα κλουβιά - θερμοκοιτίδες ως παράδειγμα συμμόρφωσης των υπολοίπων γυναικών. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύει την ιδέα ότι οι γυναίκες δεν έχουν σημασία χωρίς άνδρες. Μια τέτοια άποψη επικυρώνει το «ψυχαναλυτικό σύστημα πεποιθήσεων», που επιδιώκει να καθορίσει την σχέση των γυναικών με τους άνδρες και την υποτιθέμενη έλλειψη που έχουν χωρίς την καθοδήγηση από αυτούς.

Με αυτό τον τρόπο φαίνεται ότι οι τεχνητές γυναίκες και άνδρες, παίζουν με στερεότυπα όπως, το συμβατό μοντέλο σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Αυτό μπορεί να θεωρηθεί ότι, αντικατοπτρίζει τον τρόπο με τον οποίο οι πραγματικές γυναίκες τείνουν, να περιθωριοποιούνται και να περιορίζονται σε συγκεκριμένους κώδικες αποδεκτής συμπεριφοράς.

Οι κινηματογραφικές-τηλεοπτικές παραστάσεις, μπορούν να φανερώσουν ότι καθιστούν σαφή τη «μεταμφίεση» της θηλυκότητας. Όταν εμφανίστηκαν οι μυϊκές δυναμικές ηρωίδες στις ταινίες επιστημονικής φαντασίας τις δεκαετίες του 80' και 90' προκάλεσαν αρνητικές αντιδράσεις σε φεμινιστές κριτές. Παραδείγματος χάρη, οι γυναίκες ηθοποιοί Ellen Ripley, *Allien*, (Sigourney Weaver) και την Sarah Connor, *The Terminator*, (Linda Hamilton). Το γεγονός ότι και οι δύο χαρακτηρίζονταν διαφορετικά ως «cyborg» και «τρανσέξουαλ», δείχνει το βαθμό στον οποίο ο cyborg, μπορεί να θεωρηθεί ότι συγχέει τις διακρίσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Η κατανομή ρόλων για cyborg σε τέτοιους χαρακτήρες θεωρήθηκαν ότι δεν είναι «πραγματικές» γυναίκες. Ενώ η επιμονή στην ανάγνωσή τους ως ψευδο-αρσενικό, όπως κάνει η Ιστορικός Sharon Willis στο άρθρο της «Hardware and Hardbodies: What Women Wants?», απλά ενισχύει αυτή τη λογική. Επιπλέον, θεωρείται πως ένα «γνήσιο» θηλυκό, το οποίο δεν μπερδεύεται ούτε εξαρτάται από τη σχέση του με τους άνδρες, φαίνεται αρκετά δύσκολο να υπάρξει. Οι εικόνες του

κινηματογραφικού cyborg μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία μιας τέτοιας υποκειμενικότητας. Ανάλογα με την απόφαση των γυναικών, απλώς να επαναλαμβάνουν την άποψη για τις γυναίκες μέσω της πατριαρχίας.

Ο ρόλος που παίζουν τα μέσα ενημέρωσης στη νομιμοποίηση τέτοιων κοινωνικών «κωδικών», υπήρξε θεμελιώδης πτυχή της φεμινιστικής κριτικής. Εάν η γυναίκα είναι μια ανθρωπογενής αντίληψη, τότε οι επιλογές που έχουν στη διάθεσή τους οι γυναίκες είναι περιορισμένες. Εν ολίγοις μπορούν, είτε να υποστηρίξουν είτε να αρνηθούν την «αλήθεια» που τους δίνουν⁴².

⁴² Macmilan Palgrave, *Cyborg Cinema and Contemporary Subjectivity*, (New York: Sue Short, 2005), 97-98.

4. Η πλοκή του Orphan Black

Το Orphan Black προβλήθηκε για πρώτη φορά στις 30 Μαρτίου του 2013. Χαρακτηρίστηκε πρωτοποριακή σειρά, ειδικά επειδή οι κύριοι χαρακτήρες παίζονται όλοι από την ίδια ηθοποιό. Με έξυπνα οπτικά εφέ, και χάρη σε μια μηχανή ελέγχου κάμερας, που ονομάζεται *technodolly*, η οποία μπορεί να προγραμματίσει να επαναληφθούν ταυτόχρονα οι ίδιες πολύπλοκες κινήσεις. Η σειρά Orphan Black δείχνει ότι, η επιστήμη της ανθρώπινης κλωνοποίησης δεν είναι ένα εύκολο και απλό κομμάτι. Το πείραμα ξεκινά όταν, οι προοδευτικοί επιστήμονες της "Neolution", βρίσκουν μια «ανθρώπινη χίμαιρα», με αρσενικές και θηλυκές κυτταρικές γραμμές στο σώμα της. Στη συνέχεια, συλλέγουν το γενετικό υλικό και δημιουργούν δύο γραμμές των ανθρώπινων κλώνων το αποτέλεσμα είναι: Project LEDA (θηλυκό, όλους τους κλώνους τους υποδύεται η Tatiana Maslany), και Project CASTOR (αρσενικό, όλους τους κλώνους τους υποδύεται ο Ari Millen).

Το 1980, γεννιούνται οι πρώτοι άνθρωποι κλώνοι και υιοθετούνται από οικογένειες, που δεν ξέρουν την βιολογική τους κατάσταση. Το 2012, κλώνοι της Βόρειας Αμερικής έρχονται σε επαφή και αρχίζουν να αναζητούν απαντήσεις. Η ιστορία ξεκινά με τη Sarah Manning, να βρίσκεται αργά το βράδυ σε ένα σταθμό τρένου. Εκεί παρατηρεί μία γυναίκα, η οποία έχει γυρισμένη την πλάτη της. Η γυναίκα βγάζει το σακάκι και τα παπούτσια της και μετά στρέφεται προς το μέρος της εκεί η Sarah συνειδητοποιεί πως είναι όμοιες. Η Sarah προσπαθεί να αντιδράσει αλλά η γυναίκα πέφτει στις ράγες του τρένου. Στη συνέχεια, η Sarah κλέβει την τσάντα με όλα τα στοιχεία της γυναίκας και πηγαίνει στο σπίτι της. Μαθαίνει πως η γυναίκα ονομάζεται Elizabeth Childs (Beth), επειδή η Sarah είναι ορφανή υποθέτει, πως είναι η δίδυμη αδερφή που δεν έχει γνωρίσει. Για να γλιτώσει από έναν πρώην ερωτικό της σύντροφο, με τη βοήθεια του θετού αδερφού της πείθει το φιλικό της περιβάλλον πως η γυναίκα που αυτοκτόνησε είναι αυτή⁴³.

⁴³ Casey Griffin και Nina Nesselth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Introduction: Welcome to the trip.

Εικόνα 1. Sarah

Παρακολουθώντας λοιπόν, την κηδεία της εμφανίζεται μπροστά της μια γυναίκα γερμανικής καταγωγής, το όνομα της οποίας είναι Katia και είναι ίδια με αυτήν και τη Beth. Η γυναίκα την πλησιάζει πιστεύοντας, πως είναι η Beth και τη ρωτάει αν έχει κάποιο νεότερο από την έρευνα. Η Sarah δεν καταλαβαίνει τι εννοεί και της ζητά εξηγήσεις. Δεν προλαβαίνει όμως να τις πάρει γιατί κάποιος πυροβολεί τη γυναίκα στο κεφάλι.

Μετά το γεγονός αυτό, το δεύτερο κινητό της Beth χτυπάει. Είναι μία γυναικεία φωνή που τη ρωτάει αν συναντήθηκε με τη Γερμανίδα, και αν της έδωσε κάποια βαλίτσα. Η Sarah της εξηγεί, πως η Katia είναι νεκρή και η γυναίκα στο τηλέφωνο της λέει να κρύψει γρήγορα το πτώμα. Ύστερα από έρευνα που κάνει στο ξενοδοχείο της Katia, ανακαλύπτει πως κάποιος άλλος έχει μπει πιο πριν και ψάχνει για τη βαλίτσα. Η Sarah καταφέρνει να βρει τη βαλίτσα και επικοινωνεί με τη γυναίκα που την έχει καλέσει πιο πριν. Η Sarah έχει ένα στοιχείο στα χέρια της, μία διεύθυνση και ένα όνομα, Alison.

Στη συνέχεια, πηγαίνει να τη συναντήσει και συνειδητοποιεί ότι εξωτερικά είναι όμοιες. Η Sarah την πλησιάζει, και της εξηγεί πως η Beth αυτοκτόνησε μπροστά της, και πως αποφάσισε να πάρει τη θέση της. Η Alison εκνευρίζεται και της λέει να συναντηθούν το βράδυ στο σπίτι της. Το βράδυ στο σπίτι της Alison περιμένει τη Sarah μία ακόμα έκπληξη. Εμφανίζεται άλλη μία κοπέλα όμοια με αυτές, η Cosima. Η Sarah δεν μπορεί να καταλάβει τι συμβαίνει, της εξηγούν λοιπόν πως είναι κλώνοι και πως ανήκουν σε κάποιο πείραμα και τώρα κάποιος προσπαθεί να τις σκοτώσει. Στη συνέχεια ανακαλύπτεται, πως ο κυνηγός τους είναι ένας ακόμα κλώνος η Helena. Η Helena είναι από την Ουκρανία, κηδεμόνας της είναι ένας ιερέας, ο Thomas ο οποίος την εκπαίδευσε να σκοτώνει. Ο Thomas την έπεισε πως είναι η πρωτότυπη και πως οι υπόλοιποι κλώνοι είναι αντίγραφα της, και πρέπει να τους σκοτώσει στο όνομα του θεού. Η Helena έχει σκοτώσει αρκετούς κλώνους στην Ευρώπη, και τώρα πηγαίνει στην Αμερική για να σκοτώσει και τους υπόλοιπους κλώνους.

Το ινστιτούτο Dyad και η οργάνωση Neolution έρχονται στο προσκήνιο της σειράς. Η Neolution, με αρχηγό τον Δρ. Aldous Leekie, είναι μία προοδευτική επιστημονική οργάνωση που χαρακτηρίζεται από γενετικές παρεμβάσεις και φυσικές αλλοιώσεις, οι οποίες καθορίζονται σε αυτο-κατευθυνόμενη εξέλιξη. Επί δεκαετίες, κάνουν κρυφά πειράματα όπως τα project Leda και Castor μέσω της Dyad, της Topside και του στρατού. Όλοι οι παραπάνω προσπαθούν να σώσουν τους κλώνους από τον επικίνδυνο κλώνο «Helena».

Την εταιρεία Dyad τη διευθύνει η Rachel, ένας κλώνος με αυτογνωσία για τη βιολογία του, που παρόλα αυτά προσπαθεί να κάνει κακό στους άλλους κλώνους. Μεγαλύτερος της αντίζηλος είναι η Sarah, επειδή είναι ο μόνος κλώνος που κατά λάθος, μπορεί να γονιμοποιηθεί. Για αυτό το λόγο η Rachel, θέλει να πείσει τους κλώνους να υπογράψουν συμβόλαια που θα τους εξασφαλίζουν ασφάλεια από την Helena. Με αυτά τα συμβόλαια οι κλώνοι χάνουν κάθε ελευθερία, ανήκουν πλήρως στην Dyad και η οποία έχει απώτερο σκοπό να πάρει την κόρη της Sarah ⁴⁴.

Project Leda και Castor

Οι κλώνοι, όπως αναφέρθηκε παραπάνω είναι αποτέλεσμα μια σειράς πειραμάτων παράνομης ανθρώπινης κλωνοποίησης, που ξεκίνησε το 1970. Επικεφαλής του προγράμματος ήταν οι σύζυγοι επιστήμονες Susan και Ethan Duncan. Μετά από λίγα χρόνια ο στρατός έκλεισε το πρόγραμμα κλωνοποίησης αλλά, στην πραγματικότητα η Dyad ανέλαβε τους θηλυκούς κλώνους(Leda) και ο στρατός τους αρσενικούς(Castor).

Το αρχικό υλικό τόσο για το γυναικείο πρόγραμμα Leda όσο και για τους άνδρες κλώνους Castor ήταν η Kendall Malone , μια γυναίκα που απορρόφησε ένα αρσενικό δίδυμο στη μήτρα κατά τη διάρκεια της κύησης. Η εμβρυϊκή απορρόφηση, σημαίνει ότι το άτομο έχει τόσο αρσενικές όσο και θηλυκές κυτταρικές δομές. Ο Ethan Duncan χρησιμοποίησε τη Malone ως πηγή για τους αρσενικούς και θηλυκούς κλώνους, αλλά κράτησε το αρχικό υλικό κρυμμένο από τους συναδέλφους του - συμπεριλαμβανομένης της συζύγου του Susan Duncan. Και οι δύο πλευρές της κλωνοποίησης (Leda και Castor) παρουσιάζουν ελαττώματα, μερικά από τα οποία έχουν σχεδιαστεί σκόπιμα στο DNA τους:

- Οι κλώνοι Leda είναι σκόπιμα άγονοι. Μόνο η Sarah και η δίδυμη της Helena μπορούν να κάνουν παιδιά. Αυτό μάλλον οφείλεται, στο ότι είναι τα μόνα δίδυμα που προέκυψαν από το πείραμα και κατάφεραν να αναπτύξουν

⁴⁴ Casey Griffin και Nina Neseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap 1. "How many of us there are?" The history & science of clones.

μία δική τους βιολογία. Παρόλο αυτά, σύμφωνα με τον Ethan Duncan θεωρούνται ελαττωματικές και αποτυχημένες ως πείραμα. Επιπρόσθετα οι γυναίκες κλώνοι, έχουν μια αυτοάνοση διαταραχή που προσβάλλει τους επιθηλιακούς ιστούς τους, με αποτέλεσμα μια τελική κατάσταση που χαρακτηρίζεται από βίαιες καταστάσεις βήχα και αίμα και ένα γενικό αίσθημα αδυναμίας.

- Οι κλώνοι Castor έχουν μια νευρολογική ασθένεια που τους προκαλεί έντονα επεισόδια ίλιγγων και επιληπτικών κρίσεων. Ένα άλλο γενετικό ελάττωμα στον αρσενικό κλώνο είναι, ότι με τις σεξουαλικές επαφές μεταφέρουν τη δική τους ελαττωματική πρωτεΐνη και προκαλούν στειρότητα στις γυναίκες.

Οι Castor έχουν γνώση για τη φυσιολογία τους και εκπαιδεύτηκαν να είναι στρατιωτικοί με εξαιρετικές αντοχές και ικανότητες. Σε αντίθεση, οι Leda δεν γνωρίζουν τι είναι στην πραγματικότητα και όλη τη διάρκεια της ζωής τους έχουν παρατηρητές. Οι παρατηρητές τις περισσότερες φορές είναι οι σύντροφοι τους, οι οποίοι δίνουν αναφορά σε μέλη της Dyad. Μερικοί ξέρουν για ποιο λόγο είναι παρατηρητές όπως οι Paul, ενώ άλλοι δεν γνωρίζουν το τι ακριβώς συμβαίνει όπως ο Donnie, ο σύζυγος της Alison⁴⁵.

Τα ονόματα των Project Leda και Castor προέρχονται από την ελληνική μυθολογία. Σύμφωνα με τον μύθο, η Λήδα (Leda) ήταν σύζυγος του βασιλιά της Σπάρτης Τυνδάρω. Ο Δίας την είδε στις όχθες του ποταμού Ευρώτα και την ερωτεύθηκε. Ζήτησε λοιπόν βοήθεια από την Αφροδίτη για να μπορέσει να τον πλησιάσει. Η Αφροδίτη μεταμόρφωσε τον Δία σε κύκνο και τον εαυτό της σε αετό και άρχισε να τον καταδιώκει. Ο Δίας – κύκνος ζήτησε καταφύγιο στη Λήδα η οποία, μετά από εννιά μήνες γέννησε δύο αυγά. Από το ένα γεννήθηκε ο Πολυδεύκης και η ωραία Ελένη και από το άλλο ο Κάστωρ (Castor) και η Κλυταιμνήστρα⁴⁶.

⁴⁵ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 56.

⁴⁶ Bernard Evslin, *Gods, Demigods and Demons: An Encyclopedia of Greek Mythology* (Massachusetts: Newburyport Open Road Media Teen & Tween 2012), 85.

Εικόνα 2. Ο Κλώνος Castor

Η αδελφότητα των κλώνων

Η Alison, είναι μία σνομπ νοικοκυρά - μαμά, ζει σε ένα μεγάλο προαστιακό σπίτι, ασχολείται με το ποδόσφαιρο και με τις δραστηριότητες των υιοθετημένων παιδιών της. Είναι παντρεμένη με έναν φαινομενικά χαμηλών τόνων άνδρα τον Donnie, που τυχαίνει να είναι ο παρατηρητής της. Επιπλέον, η Alison έχει τάση προς τον αλκοολισμό και είναι πολύ καλή στο να χειρίζεται όπλα. Τέλος, αυτή είναι που χρηματοδοτεί το Clone Club, για παράδειγμα τις σπουδές της Cosima και τον εξοπλισμός που χρειάζεται η έρευνα τους⁴⁷.

Εικόνα 3. Alison

Η Cosima, είναι μία ομοφυλόφιλη επιστήμονας βιολογίας. Εργάζεται για να ανακαλύψει τα πάντα σχετικά με τους κλώνους και να βρει θεραπεία για μια ασθένεια που τους σκοτώνει και από την οποία πάσχει και η ίδια. Στο νέο της πανεπιστήμιο τη πλησιάζει μία γυναίκα, που υποπτεύεται πως είναι ο παρατηρητής

⁴⁷ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 1.

της. Παρόλα αυτά, συνεχίζει να έχει έντονη επικοινωνία μαζί της γιατί πιστεύει πως θα τη βοηθήσει να έρθει πιο κοντά στην αλήθεια⁴⁸.

Εικόνα 4. Cosima

Η Helena είναι η δίδυμη αδερφή της Sarah, η οποίες διαχωρίστηκαν από τη μητέρα τους στη γέννα για λόγους ασφαλείας. Η Sarah ανατράφηκε από την κυρία Es, η οποία τώρα την βοηθά με την ανατροφή της κόρης της, Kira. Αντιθέτως, η Helena μεγάλωσε σε ένα μοναστήρι στην Ουκρανία. Οι μοναχές την κακοποιούσαν και την κλείδωναν σε υπόγεια. Αργότερα, την ανέλαβε ένα ιερέας ο Thomas, ο οποίος άνηκε σε μία θρησκευτική οργάνωση και εκεί της έκαναν πλύση εγκεφάλου, και την εκπαίδευσαν ως δολοφόνος κλώνων. Την έπεισαν πως αυτή είναι το πρωτότυπο, και ότι οι υπόλοιποι κλώνοι είναι αντίγραφα του εαυτού της και πρέπει να θανατωθούν στο όνομα του θεού. Η Helena έχει σκοτώσει αρκετούς κλώνους στην Ευρώπη, και τώρα πήγε στην Αμερική για να σκοτώσει την Beth και τους υπόλοιπους κλώνους. Η επαφή της με την κόρη της Sarah (Kira), και αποκάλυψη ότι είναι δίδυμες την ευαισθητοποίησε αρκετά. Αυτή και η Sarah είναι οι μόνες από τους κλώνους που μπορούν να κάνουν παιδιά και θεωρούνταν κάτι ιδιαίτερο από τους δημιουργούς τους ⁴⁹. Για αυτό το λόγο, προβαίνουν αρκετές μηχανουργίες για να τις φυλακίσουν και να μελετήσουν τη βιολογία τους .

⁴⁸ Casey Griffin και Nina Nesseth *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 2.

⁴⁹ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 4.

Εικόνα 5. Helena

Η Rachel είναι η εικόνα της ψυχρής, εταιρικής διευθύντριας που χρησιμοποιεί ανθρώπους για δικό της συμφέρον. Αυτή εργάζεται για τη Neolution, την επιστημονική οργάνωση που είναι υπεύθυνη για τα πειράματα κλωνοποίησης. Η Rachel, έχει μεγαλώσει με αυτογνωσία για τη βιολογία της (δηλ. ήξερε ανέκαθεν πως είναι κλώνος), και κανένας από τους άλλους κλώνους δεν την εμπιστεύεται. Οι τακτικές της δείχνουν πως δεν έχει σκοπό να βοηθήσει τους υπόλοιπους κλώνους, αλλά μόνο τον εαυτό της. Στον 1^ο κύκλο απαγάγει την Kira για να κάνει την Sarah να παραδοθεί σε αυτήν, και να της πάρει τις ωθήκες της, ώστε στη συνέχεια να τις τοποθετήσει στον εαυτό της. Χάρη σε αυτήν την ιστορία έρχεται σε επαφή με τον πατέρα της Etham Duncan που νόμιζε για χρόνια πως είναι νεκρός⁵⁰.

Εικόνα 6. Rachel

Ο πατέρας της, Ethan Duncan και συν δημιουργός των κλώνων βρίσκεται στην DYAD την εταιρία, όπου τη διοικεί η Rachel, για να δώσει κάποιες συνθετικές ακολουθίες που θα βοηθήσουν να δοθεί η θεραπεία για την ασθένεια των κλώνων. Αυτές οι συνθετικές ακολουθίες, όπως υποδηλώνει και ο όρος, είναι κάποιες γραμμές DNA που δεν ανήκουν στο φυσικό γονίδιο. Οι επιστήμονες της DYAD το 1970, δημιούργησαν αυτές τις ακολουθίες και τις έβαλαν στο γονίδιο της Kendall's Malone, με αυτόν τον τρόπο δημιούργησαν ένα νέο γονίδιο, που χρησιμοποιήθηκε στους κλώνους. Άλλες συνθετικές ακολουθίες είναι για παράδειγμα, η αναγνώρισης ID, που χρησιμοποιούνται για την ταυτοποίηση κάθε κλώνου. Επιπλέον, υπάρχουν οι ακολουθίες στειρότητας, δηλαδή η ακολουθία υπό -

⁵⁰ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 4.

γονιμότητας που αναγκάζει τα ωάρια των κλώνων Leda να μην ωριμάσουν ποτέ πλήρως, εμποδίζοντας τους να μείνουν έγκυες. Ως παρενέργεια, οι κλώνοι αναπτύσσουν μία αυτό άνοση ασθένεια.

Ο Ethan Duncan παρατήρησε την κακία της Rachel και δεν ήθελε να της δώσει τις επιστημονικές του πληροφορίες, φοβισμένος ότι θα της χρησιμοποιήσει με λάθος τρόπο. Για αυτό το λόγο, χαρίζει στην μικρή Kira ένα βιβλίο, « το νησί του δρ. Μορώ», όπου ήταν γραμμένες όλες οι πληροφορίες σχετικά με το αρχικό γονίδιο των κλώνων και τις συνθετικές τους ακολουθίες.

Μετά από μια συγκινητική συζήτηση, πατέρας και κόρης στη DYAD, ο Ethan αποφασίζει να αυτοκτονήσει. Η Rachel, συντετριμμένη από το θάνατο του πατέρα της και θυμωμένη επειδή την άφησε πάλι, αποφασίζει να κάνει αφαίρεση ωοθηκών στη Sarah και να συνεχίσει το σχέδιο της, τοποθετώντας τις ωοθήκες στον εαυτό της. Μέσα στο χειρουργείο, η Sarah με ένα πυροσβεστήρα - όπλο που κατασκεύασε η Cosima και ο βοηθός της Scott, τοποθετεί ένα μολύβι στο μάτι της Rachel. Καθώς έχει τραυματιστεί και ένα τμήμα του εγκεφάλου της μένει τυφλή και με κινητικά προβλήματα. Η Rachel έχει πολλούς εχθρούς μέσα στη DYAD, οι οποίοι εκμεταλλευόμενοι την κατάσταση της ήθελαν να της κάνουν κακό. Σώζεται όμως κρυφά από τη μητέρα της, Susan Duncan, σύζυγος του Ethan Duncan, η οποία και αυτή παρίστανε τη νεκρή. Η Susan Duncan είναι μία από τις κινητήριες δυνάμεις πίσω από τα πειράματα κλωνοποίησης. Η Susan, κρύβει τη Rachel σε ένα νησί αποκομμένο από τον υπόλοιπο κόσμο, με υψηλή τεχνολογία, προσφέροντας της γρήγορη ανάρρωση. Στη συνέχεια, η Susan της εξηγεί πως εκεί έζησε ο δημιουργός της Neolution P.T Westmoreland. Τέλος, η Rachel αποκτά ένα βιονικό μάτι, κάνοντάς της, ουσιαστικά ένα Cyborg και με μηχανική επέκταση, το οποίο ελέγχεται και παρακολουθείται από τον P.T Westmoreland⁵¹.

Βασικοί χαρακτήρες

Paul

Ο Paul είναι ο παρατηρητής – σχέση της Beth. Όταν η Sarah παίρνει τη θέση της την ερωτεύεται. Στην προσπάθεια της, να ανακαλύψει την αλήθεια για τους κλώνους την προστατεύει και την καλύπτει. Ο ίδιος ήταν στρατιωτικός, διείσδυσε στην Dyad για να πάρει πληροφορίες για τη θεραπεία του κλώνου Castor⁵².

Mrs. S

Η Mrs. S είναι η θετή μητέρα της Sarah. Η σχέση τους είναι περίεργη καθώς η Sarah αφήνει την κόρη της για ένα χρόνο, υπό την προστασία της. Όταν η Sarah

⁵¹ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 4.

⁵² Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 62.

επιστρέφει αρνείται να της τη δώσει πίσω, διότι θεωρεί πως η Sarah δεν είναι έτοιμη να αναλάβει τις ευθύνες της. Η Mrs. S είναι η κόρη της Kendall Malone, από την οποία πήραν τα γονίδια για τη δημιουργία των κλώνων⁵³.

Felix

Είναι ο υιοθετημένος γιος της Mrs. S, επομένως και θετός αδερφός της Sarah. Ο Felix είναι ζωγράφος που για να επιβιώσει αρκετές φορές εργάζεται σαν συνοδός. Είναι πάντα στο πλευρό των κλώνων και πολλές φορές είναι η συνείδηση της Sarah⁵⁴.

Art

Ο Art είναι αστυνομικός και συνεργάτης της Beth. Όταν η Sarah παίρνει τη θέση καταλαβαίνει αμέσως ότι κάτι δεν πάει καλά. Από τη στιγμή που μαθαίνει την αλήθεια είναι στο πλευρό των κλώνων σε ότι χρειάζονται⁵⁵.

Dr. Aldous Leekie

Ο Dr. Aldous Leekie είναι ένας επιστήμονας που ασχολήθηκε με τον χειρισμό των κλώνων. Ο ίδιος εκπροσωπεί τη Neolution και είναι ένας προκλητικός, ευρέως διαδεδομένος "pop scientist", συγγραφέας και ομιλητής⁵⁶.

Delphine Cormier

Η Delphine Cormier είναι ο στενός συνεργάτης του Dr. Aldous Leekie. Αρχικά, την έχει βάλει να παρακολουθεί την Cosima, στην πορεία όμως την ερωτεύεται και αρχίζει να τη βοηθάει για να βρει την θεραπεία της⁵⁷.

Donnie

Πρόκειται για τον σύζυγο της Alison. Ο Donnie χρησιμοποιήθηκε από τον Aldous Leekie για να την παρακολουθεί. Ο ίδιος θεωρούσε ότι παρακολουθεί ένα μακροχρόνιο κοινωνιολογικό πείραμα.

Cal

Είναι ο βιολογικός πατέρας της Kira. Στο παρελθόν ασχολήθηκε για μικρό διάστημα με το εμπόριο όπλων, τώρα ζει απομονωμένος σε ένα ξύλινο σπίτι. Είναι οικονομικά ευκατάστατος και αναλαμβάνει την προστασία της Kira, όταν η Sarah έχει μπλεξίματα⁵⁸.

Ethan Duncan

⁵³ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 150.

⁵⁴ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 101.

⁵⁵ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 102.

⁵⁶ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 200.

⁵⁷ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto ECWPress, 2017), Chap. 2.

⁵⁸ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 164.

Ο Ethan Duncan μαζί με τη σύζυγο του Susan Duncan, είναι οι κύριοι δημιουργοί των κλώνων. Συμμετείχαν στο στρατιωτικό Project Leda, όταν ο στρατός αποφάσισε να σταματήσει το Project, το ανέλαβε το ινστιτούτο Dyad. Επιπλέον, είναι ο πατέρας της Rachel Duncan, την οποία μετά το υποτιθέμενο θάνατο του σε πυρκαγιά ενός εργαστηρίου, την ανέλαβε ο Aldous Leekie, η οποία μεγάλωσε γνωρίζοντας ότι είναι κλώνος.

Mark

Μεγάλωσε μαζί με τα αδέρφια του στο στρατό υπό την παρακολούθηση της Dr. Virginia Coady, όπου ανέλαβαν την κατάλληλη στρατιωτική εκπαίδευση. Στάλθηκε από το στρατό να μείνει κοντά στο προληθιανό Henrick Johanssen και να κερδίσει τη εμπιστοσύνη του, ώστε να πάρει πληροφορίες για το Project Castor. Στην πορεία ερωτεύεται την κόρη του Gracie, με την οποία το σκάνε όταν ο πατέρας της, την κάνει παρένθετη μητέρα κυοφορώντας το παιδί της Helena. Ο ίδιος προσπαθεί να βρει τις πληροφορίες για να τις δώσει στο στρατό, ώστε να μπορέσει να ζήσει ελεύθερος με την Gracie⁵⁹.

Henrick Johanssen

Ο Henrick Johanssen είναι ένας θρησκευτικός εξτρεμιστής (προληθιανός) και είναι εναντίων των κλώνων. Εμφανίζεται στη δεύτερη σεζόν, να θέλει να σώσει την Helena, επειδή έχει πάρει την ανατροφή τους και την οποία θεωρεί θαύμα, καθώς επιβίωσε από έναν βαρύ πυροβολισμό. Στη συνέχεια, αποκαλύπτεται πως γονιμοποιεί πολλές γυναίκες που ανήκουν στην οργάνωση, καθώς οι ίδιοι πιστεύουν πως «το να πολλαπλασιάζεις είναι θεϊκό». Ο Henrick Johanssen, θέλει να επωφεληθεί από τη φυσιολογία και τη γενετική της Helena, καθώς είναι η διδύμη της Sarah μπορεί και αυτή να κάνει παιδί. Για αυτό το λόγο γονιμοποιεί την Helena με τα δικά σπερματοζωάρια για να διαιωνίσει αυτά με τα λεγόμενα σπάνια γονίδια. Με τα αυγά της Helena γονιμοποίησε και την κόρη του Gracie, για να είναι σίγουρος για το πείραμα του αλλά και για να υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες ότι γονίδια θα διαιωνιστούν.

Gracie Johanssen

Η Gracie Johanssen είναι η κόρη του Henrick Johanssen. Πολλές φορές η ίδια αμφιβάλλει για την πίστη της, καθώς και για τις μεθόδους που χρησιμοποιεί ο πατέρας της. Προσπαθεί να σκοτώσει την Helena, γιατί τη θεωρεί πλάσμα του διαβόλου. Όταν ο πατέρας την τη γονιμοποιεί το σκάει με τον Mark και παντρεύονται⁶⁰. Δεν καταφέρνει όμως να κρατήσει την εγκυμοσύνη καθώς ο Mark της μεταδίδει την ασθένεια του και αποβάλλει.

⁵⁹ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 156,177.

⁶⁰ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 177.

Dr. Virginia Coady

Η Dr. Virginia Coady είναι υπεύθυνη για το Project Castor. Εμφανίζεται στον 3^ο κύκλο, να δίνει εντολή στους στρατιώτες να απελευθερώσουν την Helena μετά από 48 ώρες αιχμαλωσία. Η Helena είναι υπό την αιχμαλωσία της γιατί θέλει να κάνει διάφορες δοκιμές με τα γονίδια της, πιστεύοντας πως θα βρει θεραπεία για τα έντονα επεισόδια ίλιγγων και τις επιληπτικές κρίσεις των Castor. Στην ασθένεια των Castor, υπάρχει και δεύτερο σκέλος η στειρώση γυναικών με τη σεξουαλική επαφή. Η Dr. Coady το χρησιμοποιεί αυτό σαν βιολογικό όπλο, για να στειρώνει γυναίκες και να δημιουργήσει νέες γενιές ανθρώπου χωρίς την αιματοχυσία ενός πολέμου⁶¹.

Susan Duncan

Σύζυγος του Ethan Duncan και μητέρα της Rachel. Υποτίθεται πως έχει πεθάνει σε μία φωτιά εργαστηρίου όπου κάηκαν και όλα τα δείγματα των κλώνων. Εν τούτης είναι ζωντανή σε ένα νησί - κρησφύγετο και κατευθύνει τη Neolution.⁶²

Ferfinand

Γνωστός ως «καθαριστής», επιβλέπει τους κλώνους που έχουν αυτογνωσία και ελέγχει αν είναι επικίνδυνοι για το πείραμα. Ο ίδιος στο παρελθόν έχει σκοτώσει έξι κλώνους και 32 φιλικά και συγγενικά τους πρόσωπα στην Φιλανδία. Επιπλέον είναι ο εραστής της Rachel και μαζί σχεδιάζουν να σκοτώσουν τη Sarah και τους υπόλοιπους κλώνους στον Καναδά⁶³.

P.T Westmoreland

Ο ιδρυτής της Neolution. Υποστηρίζει ότι χάρη στη γενετική του κατάφερε να ζήσει 170 χρόνια και για αυτό έχει αρκετούς υποστηρικτές. Επιπλέον, στο παρελθόν έχει κάνει πειράματα DNA σε ανθρώπους οι οποίοι μεταμορφώθηκαν σε τέρατα⁶⁴. Τώρα θέλει να συνεχίσει την επέμβαση του στο ανθρώπινο DNA και να πειραματίσει, γονιμοποιώντας τα αυγά της Kira, την κόρη της Sarah. Η Kira έχει μια πολύ σπάνια πρωτεϊνη παρόμοια με της σαλαμάνδρας, που έχει την ικανότητα τους να αναγεννά τα χαμένα άκρα της, καθώς και άλλα κατεστραμμένα μέρη του σώματός της⁶⁵.

Ο P.T Westmoreland ζει για πολλά χρόνια κρυφά από όλους, σε ένα ιδιωτικό νησί που το ονομάζει «The Island Of Dr. Moreau». Στο Orphan Black, όπως προ αναφέρθηκε γίνονται συχνές αναφορές για το βιβλίο το νησί του Dr.

⁶¹ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 17,195.

⁶² Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 195.

⁶³ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 20.

⁶⁴ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 200.

⁶⁵ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 205.

Moreau. Ο Moreau στο βιβλίο - ταινία, βρίσκεται σε ένα νησί και για έντεκα χρόνια και προσπαθεί να κάνει μια πλήρη μεταμόρφωση ενός ζώου σε άνθρωπο. Εξηγεί, ότι ενώ πλησιάζει στην τελειότητα, τα υποκείμενα του έχουν τη συνήθεια να επανέρχονται στη μορφή και την αρχική συμπεριφορά τους. Στα πειράματα που κάνει δεν χρησιμοποιεί αναισθησία, γιατί θεωρεί τον πόνο που προκαλεί ως μία ασήμαντη και αναπόφευκτη παρενέργεια στο όνομα των επιστημονικών του πειραμάτων. Την εποχή της δημοσίευσης του μυθιστορήματος το 1896, άρχισε να υπάρχει συζήτηση σχετικά με τον εκφυλισμό και την ζωτομία στην Ευρώπη. Στο μυθιστόρημα αυτό, είναι εμφανές η εμμονή του επιστήμονα στο σχέδιο του, χάνοντας τη συνείδηση του γύρω από το ζήτημα της ηθικής. Τέλος, αγνοεί τις συνέπειες που υπάρχουν στην επέμβαση της φύσης, κάνοντας συνδυασμούς που ίσως δεν πρέπει προκαλώντας πόνο και βασανιστήρια⁶⁶.

⁶⁶ Gregory E. Pence, *What We Talk About When We Talk About Clone Club: Bioethics and Philosophy*, (Texas, BenBella Books, Inc., 20169), Chap 4. "These crippled and distorted Men": The Island Of Dr. Moreau and the Scientists Of Orphan Black.

5. Haraway και Orphan Black

Ο συν-δημιουργός του Orphan Black Graeme Manson αναζητούσε μια ιστορική, επιστημονική και φιλοσοφική έμπνευση για να αναπτύξει τη σειρά. Η Cosima Herter, επιστημονική σύμβουλος του Orphan Black, του πρότεινε το *A Cyborg Manifesto*. Η ίδια υποστηρίζει: *Χρησιμοποιήσαμε την επιστήμη, για να δημιουργήσουμε ερωτήματα και προβληματισμούς, για την ταυτότητα, τη μοναδικότητα, την ελευθερία και τον φεμινισμό*. Συνεχίζει λέγοντας ότι, στο Manifesto υπάρχουν κάποια επιχειρήματα σχετικά με την εκβιομηχάνιση και την εμπορευματοποίηση της βιολογίας μέσω και ως βιοτεχνολογίας. Γίνονται υποθέσεις, και εικασίες για τη βιοϊατρική, τις αναπαραγωγικές τεχνολογίες και πώς η βιολογία με σκοπό το κέρδος μπορεί να επηρεάσει τα ζητήματα της συγγένειας, της αυτονομίας, της ευπρέπειας, της ταυτότητας και όσων θεωρούμε βασικές δομές της ζωής. Πολλοί από τους τίτλους ειδικά της τέταρτης σεζόν έχουν εμπνευστεί από τα φεμινιστικά έργα της Haraway⁶⁷.

Η Haraway υποστηρίζει: *Είμαστε όλοι χιμαιρικοί, καλά σχεδιασμένοι και κατασκευασμένοι υβριδικοί μηχανισμοί και οργανισμοί · με λίγα λόγια είμαστε cyborgs*. Οι Χίμαιρες στον τομέα της ιατρικής είναι ένα άτομο που έχει δύο διαφορετικούς τύπους DNA. Αυτό προκύπτει από την απορρόφηση ενός διδύμου στη μήτρα του άλλου⁶⁸. Στο Orphan Black, η πρωτότυπη, το αρχικό DNA η Kendall Malone είχε απορροφήσει τον δίδυμο της και είχε δύο τύπους DNA.

Το Cyborg Manifesto της Haraway, όπως η ίδια υποστηρίζει, είναι ένα έργο πάνω στην οικοδόμηση των πολλαπλών ταυτοτήτων σε ένα άτομο, το άτομο του οποίου το άθροισμα των τμημάτων του θα διασυνδέονται άψογα, χωρίς όρια. Επιπλέον, παρουσιάζει το ζήτημα πως οι γυναίκες, διατηρούν την καθημερινότητα τους σε συνάρτηση με το καθεστώς της μητέρας – νοικοκυράς⁶⁹. Για παράδειγμα στο Orphan Black, η Alison είναι μητέρα, σύζυγος, οργανωτική, νοικοκυρά, έχει ικανότητες σκοπευτή και έμπορος ναρκωτικών. Η Alison είναι ένας διαφορετικός χαρακτήρας από τους υπόλοιπους κλώνους. Από τότε που έμαθε την αλήθεια για την βιολογία της, προσπαθεί να συμμετέχει όσο το δυνατό λιγότερο για να προστατέψει την οικογένεια της. Όταν μαθαίνει πως ο σύζυγος της, ο Donnie, είναι ο παρατηρητής της εθίζεται στο αλκοόλ και μπαίνει σε κλινική αποτοξίνωσης. Η Alison, βοηθάει με ψυχραιμία βοηθάει τον σύζυγο της να θάψουν το πτώμα του Dr. Aldous Leekie στο γκαράζ του σπιτιού τους, ο οποίος τον σκότωσε κατά λάθος

⁶⁷ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 6.

⁶⁸ Lisa Strain και John C.S. και Mark P.R. και David T. Bonthron, "A True Hermaphrodite Chimera Resulting from Embryo Amalgamation after in Vitro Fertilization", <http://www.nejm.org/doi/full/10.1056/nejm199801153380305> Τελευταία επίσκεψη 3-3-2018.

⁶⁹ Donna J. Haraway *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 36.

όταν έμαθε ότι ήταν παρατηρητής του προγράμματος κλώνων. Επίσης, δεν δίστασε να συνεργαστεί με έμπορους ναρκωτικών, για να αυξήσει το οικογενειακό εισόδημα χωρίς να καταλάβουν κάτι οι υπόλοιποι κλώνοι.

Η Donna Haraway υποστηρίζει ότι, *το Cyborg είναι αποκύημα της φαντασίας και πραγματικής εμπειρίας που αλλάζει αυτό που μετράει την εμπειρία των γυναικών στα τέλη του εικοστού αιώνα*. Είναι ένας αγώνας για τη ζωή και το θάνατο, αλλά τα όρια μεταξύ επιστημονικής φαντασίας και κοινωνικής πραγματικότητας είναι μια οπτική ψευδαίσθηση. Στο Orphan Black συνδυάζεται η κοινωνική πραγματικότητα με την επιστημονική φαντασία. Παρουσιάζεται η ανθρώπινη κλωνοποίηση σε συνδυασμό με τις εμπειρίες από την καθημερινή ζωή των πρωταγωνιστριών. Για παράδειγμα, η Alison προσπαθεί να διατηρήσει την τέλεια εικόνα για την οικογένεια της, ξεπερνά όμως τα όρια της και εθίζεται στο αλκοόλ, θάβει πτώματα στο γκαράζ της και γίνεται αναφέρεται παραπάνω έμπορος ναρκωτικών.

Η κακοποίηση της Helena

Μερικά παραδείγματα για το τι αντιμετωπίζουν οι γυναίκες σύμφωνα με τη Haraway είναι, τα θέματα της κατάχρησης, της κακοποίησης και της απογοήτευσης. Η Haraway εξηγεί ότι η βιολογία και η εξελικτική θεωρία τους τελευταίους δύο αιώνες παράγουν, σύγχρονους οργανισμούς ως αντικείμενα γνώσης και υποτιμούν τη σημασία ζωής για τους ανθρώπους και τα ζώα. Στο πλαίσιο αυτό θεωρεί ότι, η διδασκαλία της σύγχρονης χριστιανικής δημιουργίας, πρέπει να καταπολεμηθεί ως μία μορφή κακοποίησης παιδιών⁷⁰. Παραδείγματος χάρη, στο Orphan Black η Helena, δέχεται σωματική βία από τον ιερέα που υποτίθεται πως την προστατεύει και της κάνει πλύση εγκεφάλου, πείθοντας την ότι είναι η πρωτότυπη. Ενώ, η Cosima είναι άρρωστη από μία ασθένεια, που υπάρχει έτσι και αλλιώς στο DNA της, και προσπαθεί να βρει τη θεραπεία της συναντώντας πολλά εμπόδια.

Επιπλέον, στο δεύτερο κύκλο της σειράς εμφανίζονται οι προληθιανοί μια εξτρεμιστική θρησκευτική οργάνωση που μισούν τους κλώνους. Πιστεύουν ότι οι κλώνοι είναι σατανικοί διότι είναι παιδιά της επιστήμης και όχι του θεού. Θεωρούν πως όλοι οι κλώνοι πρέπει να θανατωθούν, εκτός από την Helena που έχει πάρει την ανατροφή τους και την έκαναν να πιστέψει πως είναι η πρωτότυπη. Οι ίδιοι κάνουν πειράματα σε έμβρυα γιατί πιστεύουν ότι ο θεός έτσι τους ανοίγει νέες πόρτες. Ακόμα πιστεύουν ό,τι η θρησκεία χωρίς την επιστήμη είναι τυφλή καθώς και το έργο του ανθρώπου είναι έργο του θεού, αρκεί να γίνεται στο όνομα του

⁷⁰ Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 11.

θεού. Θεωρούν τον εαυτό τους όργανα του θεού στον πόλεμο της δημιουργίας. Οι ίδιοι προσπάθησαν να απαγάγουν την Sarah, αλλά δεν τα κατάφεραν, έτσι πήραν την Helena προσφέροντας της οικογένεια. Στη συνέχεια, πήραν τα ωάρια της και τα γονιμοποίησαν για να συνεχίσουν το θαύμα στο όνομα του θεού.

Σύμφωνα με την Haraway, η σύγχρονη επιστημονική φαντασία και ιατρική είναι γεμάτη με Cyborg δημιουργήματα. Εξηγεί, ότι είναι ένας συνδυασμός οργανισμού και μηχανής, σαν μία κωδικοποιημένη συσκευή, με μία οικειότητα και με μία δύναμη η οποία, δεν έχει δημιουργηθεί στην ιστορία της σεξουαλικότητας. Γράφει ότι το Cyborg είναι, μια ιστορία καταγωγής στη «δυτική» ανθρωπιστική έννοια το οποίο εξαρτάται από το μύθο της αρχικής ενότητας, πληρότητας, ευδαιμονίας και τρόμου. Επιπλέον, αντιπροσωπεύεται από την φαλλική μητέρα, από την οποία πρέπει να χωριστούν όλοι οι άνθρωποι⁷¹. Η Φαλλική μητέρα αντιπροσωπεύει μια εικόνα σεξουαλικότητας και γονιμότητας για πολλές θρησκείες και πολιτισμούς⁷². Επιπλέον, είναι σύμβολο φετίχ και αυτάρκειας, συνδυάζοντας αρσενικές και θηλυκές σεξουαλικότητας.

Η Haraway επιπλέον τονίζει ότι το κύριο πρόβλημα με τους cyborg, είναι ότι είναι οι νόμιμοι απόγονοι του милитарισμού και του πατριαρχικού καπιταλισμού, για να μην αναφέρουμε τον κρατικό σοσιαλισμό. Στο Orphan black, στο τέλος του δεύτερου αποκαλύπτεται ότι υπάρχει ο αρσενικός κλώνος, του project Castor. Ο στρατός σε συνεργασία με τη Dr. Virginia Coady, όπως αναφέρεται παραπάνω, ερευνά, ελέγχει και προστατεύει τους αρσενικούς κλώνους, οι οποίοι αγαπάνε πολύ την Coady και την αποκαλούν μητέρα τους. Οι αρσενικοί κλώνοι φτιάχτηκαν με σκοπό να μην εντοπίζονται, είναι οι τέλει στρατιώτες.

Στη αρχές του τρίτου κύκλου της σειράς, ο στρατός απαγάγει την Helena και την υποβάλλει σε πολλά τεστ δοκιμής, θέλοντας έτσι να μελετήσουν τη βιολογία της και να καταλάβουν, τι κάνει αυτήν και την Sarah ξεχωριστές. Προσπαθούν εκμεταλλευόμενοι τη βιολογία τους, να βρουν θεραπεία για τη νόσο τους. Τα τεστ όμως τα σταματάει η Coady με το που μαθαίνει ότι η Helena είναι έγκυος γιατί θεωρεί τα μωρά της είναι πιο πολύτιμα. Στη συνέχεια του τρίτου κύκλου, δύο Castor κλώνοι απαγάγουν τη Sarah και τη μεταφέρουν στο στρατόπεδο τους. Κάνουν διάφορα τεστ και δοκιμές και προσπαθούν να της μεταδώσουν την ασθένεια τους, αλλά λόγω της βιολογίας της, έχει ανοσία. Σύμφωνα με τη Dr. Virginia Coady, η ασθένεια αυτή, λειτουργεί σαν ένα βιολογικό όπλο, *Θα μπορούσε να τελειώσει πολέμους σε μια γενιά*. Επιπλέον, αποκαλύπτεται ότι Castor κρατούν αρχείο με τις γυναίκες που στερώνουν. Αλλά πλέον κύριος

⁷¹ Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Techn,ology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 8.

⁷² Ian Marcia, *Remembering The Phallic Mother Psychoanalysis Modernism And The Fetish*, (New York: Cornell University Press, 1993), 59.

στόχος τους πλέον, είναι να βρουν τα στοιχεία του Ethan Duncan για τον πρωτότυπο, το αρχικό DNA των κλώνων, με αυτό θα πετύχουν να βρουν τη θεραπεία τους⁷³.

Ρομπότ - Brightborn

Η Haraway εξηγεί, πως οι μηχανές του εικοστού αιώνα έχουν καταστήσει εξαιρετικά διφορούμενη τη διαφορά μεταξύ φυσικού και τεχνητού, μυαλού και σώματος, αυτό-αναπτυσσόμενης και εξωτερικά σχεδιασμένης και πολλών άλλων διακρίσεων, που χρησιμοποιούνται για τους οργανισμούς και τα μηχανήματα. Τα μηχανήματά μας είναι ανησυχητικά ζωντανά, και εξηγεί ότι εμείς οι ίδιοι είμαστε τρομακτικά αδρανείς⁷⁴. Στο τέλος του τρίτου κύκλου, ο Dr. Nealon, ο γιατρός της DYAD, επιτίθεται στη Delphine και της λέει, πως η Neolution βρίσκεται και πάλι πίσω από τα προγράμματα Leda και Castor. Ανοίγει το στόμα του και της δείχνει ένα ρομπότ που μοιάζει με σκουλήκι, και προσπαθεί να την μολύνει με αυτό. Η Delphine καταφέρνει να τον σκοτώσει και παίρνει το ρομπότ για να ερευνήσει.

Στο 1^ο επεισόδιο του 4^{ου} κύκλου γίνεται μία αναδρομή στο χρόνο, όταν η Beth ήταν ακόμα ζωντανή. Η σεζόν ξεκινά με έναν χάκερ κλώνο την M.K (Mika) να παρακολουθεί ένα μυστήριο ζευγάρι, που προσπαθεί να ξεφορτωθεί ένα πτώμα. Η M.K τηλεφωνεί στη Beth και της λέει το περιστατικό και την παροτρύνει να ερευνήσει σχετικά με τη Neolution και τη σύνδεση της με τους κλώνους. Η έρευνα της Beth καταλήγει στο Club Neolution, όπου ο Dr. Lekkie έχει πολλούς οπαδούς. Μία κοπέλα, όπου το αγόρι της έχει το ίδιο εμφύτευμα, της εξηγεί ότι λειτουργεί σαν βιομετρικό εργαλείο και καταγράφει πληροφορίες από το σώμα⁷⁵.

Στο παρόν της σειράς, η M.K επικοινωνεί με τη Sarah προειδοποιώντας την ό,τι κινδυνεύει από τη Neolution. Στη συνέχεια, σε ένα Club, η Sarah έρχεται κατά λάθος σε επαφή με έναν άνδρα, τον Dizzy, ο οποίος την μπερδεύει με την M.K και της δείχνει ένα βίντεο με τη δράση του εμφυτεύματος. Το βίντεο δείχνει, κάποιον να πιέζει το μάγουλο ενός νεαρού που έχει το εμφύτευμα και αμέσως με ηλεκτρισμό ο νεαρός πεθαίνει. Της εξηγεί, πως το σκουλικό – ρομπότ λειτουργεί σαν παράσιτο και μόλις νιώθει ότι απειλείται σκοτώνει τον ξενιστή του. Η Sarah ανακαλύπτει πως κατά την παραμονή της στη Dyad, όταν η Rachel ήθελε να της αφαιρέσει της ωοθήκες, της είχαν εμφυτεύσει το σκουλικό-ρομπότ στο μάγουλο της. Ο Dizzy υποθέτει πως, το εμφύτευμα τοποθετείται σκόπιμα στο μάγουλο, για

⁷³ Valerie Frankel Estelle, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 196.

⁷⁴ Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016) 10 - 11.

⁷⁵ Valerie Frankel Estelle, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 17.

να βρίσκεται κοντά στον εγκέφαλο και στο μέλλον να μπορέσει να τον ελέγξει. Η Sarah καταλαβαίνει ότι πρέπει να αναζητήσει απαντήσεις στις τελευταίες μέρες της Beth. Από μία υπόθεση που είχε αναλάβει η Beth, πριν το θάνατο της, ανακαλύπτει πως όντως το ρομπότ όταν νιώθει πίεση σκοτώνει τον ξενιστή του.

Σύμφωνα με τη μηχανικό που το δημιούργησε, η Enie Cho, είναι ένα μηχανήμα που προσφέρει γονιδιακή θεραπεία. Στην περίπτωση της Sarah όμως, τοποθετήθηκε για να την αρρωστήσει. Η Cosima και ο βοηθός της Scott, προσπαθούν να βρουν λύση και να βγάλουν το ρομπότ από το μάγουλο της Sarah. Η Enie Cho, δέχεται να βοηθήσει με μια ασφαλή αφαίρεση σε αντάλλαγμα τη συνεργασία τους και τα γονίδια της Kendall. Το σκουλικό – ρομπότ είναι ένα Cyborg, ένα προγραμματιζόμενο κομμάτι της τεχνολογίας που ζει μέσα σε έναν ζωντανό οργανισμό. Χρησιμοποιεί τις φυσικές συμπεριφορές του οργανισμού για να ενημερώσει τη λειτουργία του. Ένα παράδειγμα της Neolution, που συνδυάζει προηγμένη τεχνολογία με φυσικούς τρόπους δράσης⁷⁶. Σήμερα, η γονιδιακή θεραπεία είναι σε πειραματικό στάδιο, χρησιμοποιείται για σοβαρές παθήσεις όπως ο καρκίνος.

Για τους Neolutions, η γονιδιακή θεραπεία είναι μια μέθοδος για να ξεπεράσουν τα προβλήματα της γενετικής και να βελτιώσουν την ανθρώπινη κατάσταση. Η Enie Cho, χρησιμοποιεί τη γονιδιακή θεραπεία για να ξεπεράσει τις παρενέργειες, της αυτοάνοσης νόσου της ανοσοανεπάρκειας γνωστή ως SCID, από την οποία και πάσχει. Πρόκειται για, μία σπάνια γενετική διαταραχή που χαρακτηρίζεται από την διαταραγμένη ανάπτυξη λειτουργικών κυττάρων T και κυττάρων B, που προκαλείται από πολυάριθμες γενετικές μεταλλάξεις και έχουν ως αποτέλεσμα ετερογενείς κλινικές παρουσιάσεις. Στον κόσμο του Orphan Black, η Enie Cho θεραπεύεται και ξεπερνά όλες τις παρενέργειες που της προκλήθηκαν από αυτή την ασθένια⁷⁷. Στο 4^ο επεισόδιο του ίδιου κύκλου, ανακαλύπτεται πως ο Dr. Leekie χρησιμοποιούσε αυτό το είδος γονιδιακής θεραπείας στον εαυτό του. Ο ίδιος ήθελε να μειώσει τις πιθανότητες εμφάνισης της νόσου Alzheimer⁷⁸.

Η Haraway, ορίζει το cyborg ως κάτι που παραβιάζει τα όρια, είτε με τεχνολογίες είτε με άλλα μέσα. Χρησιμοποιεί το έργο της για να διερευνήσει τη φύση και την κουλτούρα, που ορίζει τον άνθρωπο έναντι των μη ανθρώπινων και διαφορετικών αντιλήψεων. Η Haraway τονίζει ότι, τα νέα μηχανήματα είναι καθαρά και ελαφριά, για παράδειγμα αν η Sarah δεν έβλεπε τα βίντεο από την τελευταία υπόθεση της Beth δεν θα είχε καταλάβει πως της είχαν τοποθετήσει το

⁷⁶ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 6.

⁷⁷ Casey Griffin και Nina Nesseth Nina, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 6.

⁷⁸ Valerie Frankel Estelle, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 200.

ρομπότ. Πέρα από αυτό, η Haraway χαρακτηρίζει τους μηχανικούς προσκυνητές του ήλιου σε μια νέα επιστημονική επανάσταση, που συνδέεται με τη μεταβιομηχανική κοινωνία⁷⁹.

Η ίδια συνεχίζει με τις νέες βιοτεχνολογίες που πλέον αφορούν περισσότερα από την ανθρώπινη αναπαραγωγή⁸⁰. Στον 4^ο κύκλο του Orphan Black και επεισόδιο τέσσερα, η Evie Cho εμφανίζεται ως διευθύντρια στην BrightBorn Industries. Η BrightBorn είναι μία εταιρεία που κάνει εξωσωματικές και υπόσχεται υγιή μωρά. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα εκτροφής μωρών, σε συνδυασμό με παράνομη επιστήμη, με σκοπό να βελτιώσουν την εξέλιξη του ανθρώπινου είδους. Ο σκοπός της κλινικής είναι να διερευνήσει και να κατανοήσει τις γενετικές ασθένειες και ανωμαλίες, παρεμβαίνοντας στο DNA των εμβρύων. Συγκεκριμένα, οι επιστήμονες επηρεάζουν συγκεκριμένα γονίδια ενός εμβρύου, στη συνέχεια προσλαμβάνουν γυναίκες για να τα κυοφορήσουν.

Η Cosima μετά από επίσκεψη και μια συνομιλία με τη Susan Duncan στην BrightBorn, ανακάλυψε τις παρεμβάσεις που γίνονται στο DNA. Η Susan Duncan της αποκαλύπτει, ότι επεξεργάζονται τη γενετική γραμμή του εμβρύου, εξαλείφοντας μερικούς γενετικούς παράγοντες κινδύνου. Οι προσπάθειες τους δεν είναι και τόσο επιτυχείς. Στο επεισόδιο 5 του 4^{ου} κύκλου, η Cosima είναι παρόν σε μια γέννα μια μητέρας του BrightBorn Industries. Εκεί βλέπει να γεννιέται ένα παραμορφωμένο μωρό και οι γιατροί για να μην εκθέσουν την εταιρία, πρόκειται να του κάνουν ευθανασία.

Υπάρχει και άλλη μία συμφωνία με τη Haraway που γράφει ότι η βεβαιότητα για το τι μετράει ως φύση, υπονομεύεται, πιθανώς θανατηφόρα. Η ίδια θεωρεί ότι, η ανθρώπινη μηχανική και η εμπορευματοποίηση μεταβάλλουν τον τρόπο σκέψης και εμπειρίας των ανθρώπων. Παραδείγματος χάριν, όταν κάποιος πάσχει από μία ασθένεια ή έχει κάποια ανεπιθύμητα χαρακτηριστικά στον οργανισμό, τους αντιλαμβανόμαστε σαν ελαττωματικούς, δηλαδή πως έχουν κάποιο σφάλμα στον κώδικα τους. Στη συνέχεια, αν μπορούσε να εντοπισθεί το λάθος, θα μπορούσε να διορθωθεί δηλαδή και να επιδιορθωθεί ο κώδικα τους. Ενώ η πρόθεση μπορεί να είναι καλή (βελτίωση του DNA του ατόμου), είναι εγγενώς λανθασμένη και το άτομο γίνεται ένα προϊόν⁸¹. Η Susan Duncan εξηγεί στην Cosima κατά την επίσκεψη στην Brightborn πως αυτό είναι το επόμενο βήμα στην ανθρώπινη εξέλιξη. Σύμφωνα με τη Neolution, το μέλλον του ανθρώπινου είδους βασίζεται στην υπέρβαση από γενιά σε γενιά.

⁷⁹ Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 12 - 14.

⁸⁰ Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, University of Minnesota Press, 2016 σελ 36.

⁸¹ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 6.

Βασικές έννοιες από τη D. Haraway στο Orphan Black⁸²

D. Haraway	Orphan Black	D. Haraway & Orphan Black
Cyborg	Συνθετικό DNA	Πολλαπλοί Κλώνοι
Κυβερνητικός οργανισμός	Σκουλικό -ρομπότ	Γονιδιακή Θεραπεία
Cyborg-απόγονοι Μιλιταρισμού	Castor Clones	Κλώνοι για στρατιωτικούς σκοπούς
Βιοτεχνολογίες αναπαραγωγής	Bightborn	Πρόγραμμα εκτροφής μωρών
Τα μηχανήματα είναι Ζωντανά –εμείς αδρανείς	Σκουλικό -ρομπότ	Επίθεση Dr. Nealon στη Delphine

Πατέντα Ιδιοκτησίας

Σύμφωνα με την Evie Cho, οι κλώνοι έδωσαν τη βάση στους επιστήμονες, που απαιτείται πριν προχωρήσουν σε μεγαλύτερες και καλύτερες γενετικές προκλήσεις. Με την προσθήκη των συνθετικών αλληλουχιών, οι κλώνοι επέτρεψαν στους επιστήμονες να δουν, πώς ένα φυσικό ανθρώπινο γονίδιο θα μπορούσε να χειριστεί με την πάροδο του χρόνου. Σίγουρα, εάν οι κλώνοι Leda και castor είναι το μόνο τους αποδεικτικό στοιχείο, τότε δεν τα κατάφεραν και πολύ καλά αν σκεφτεί κανείς τις ασθένειες που έχουν. Η Coady πιστεύει, πως το project Leda και Castor θα αποδώσει τελικά ως ιδανική γραμμή αναφοράς όταν οι κλώνοι πάρουν θεραπείες για να διορθώσουν τη νόσο που προκαλεί μετάλλαξη.

Παρόλο αυτά, η Evie Cho θεωρεί πως οι άνθρωποι κλώνοι είναι ξεπερασμένοι. Με τη δική της γονιδιακή θεραπεία δεν χρειάζεται τη βάση των Κλώνων. Για να εμποδίσει τη θεραπεία των κλώνων και να τους εξολοθρεύσει συνωμοτεί εναντίον της Susan Duncan, την προστάτιδά τους. Η Susan Duncan θέλει να βοηθήσει τους κλώνους στην εύρεση θεραπείας, καθώς είναι δικά της δημιουργήματα. Βασικό ρόλο για την εύρεση θεραπείας είναι τα γονίδια της πρωτότυπης Kendall Malone. Η Susan Duncan θέλοντας να τη γνωρίσει ζητάει να είναι παρόν στη διαδικασία συλλογής των γονιδίων της. Η Evie Cho την

⁸² Lisa McGuire, *Talking about clone club: a textual analysis of Orphan Black* (Georgia State University: 2017), 50.

υπονομεύει, απαγάγει σκοτώνει την Kendall και παραγκωνίζει την Susan από τα καθήκοντα της. Σταματάει και παίρνει όλους τους χρηματικούς και τεχνολογικούς πόρους από τα προγράμματα κλώνων και προειδοποιεί πως η Sarah και στις αδερφές της θα συμβούν άσχημα πράγματα. Τέλος, με το πρόσχημα της γονιδιακής θεραπείας πρόκειται να τοποθετήσει τοποθετήσει σε εκατομμύρια ανθρώπους το εμφύτευμα – ρομπότ. Θέλει να αποδείξει πως μπορεί να καταστείλει γενετικές ανωμαλίες, αλλά αυτό λειτουργεί σαν δούρειος ίππος. Μπορούν ανά πάσα στιγμή να αλλάξουν το DNA και τη βλαστική επεξεργασία. Η Evie Cho ανέπτυξε αυτήν την τεχνική της κάνοντας παράνομα δοκιμές σε ανθρώπους⁸³.

Η Cosima Herter, στο βιβλίο *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, συγκρίνει του κλώνους Leda με το OncoMouse, ένα ποντίκι εργαστηρίου, που τροποποιήθηκε γενετικά και χρησιμοποιήθηκε ως εργαλείο έρευνας. Το OncoMouse προκάλεσε διαμάχες στη δεκαετία του '80 και '90, σχετικά με το τι σημαίνει κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών για τους ζωντανούς οργανισμούς. Καθώς βέβαια και το ζήτημα της ηθικής για την επεξεργασία γονιδίων και της γενετικής γραμμής. Το OncoMouse ήταν γενετικά τροποποιημένο για να φέρει ένα ανθρώπινο ογκογονίδιο ιδιαίτερα ευαίσθητο στην ανάπτυξη καρκινικών όγκων. Η ευαισθησία στον καρκίνο είναι κληρονομική, πράγμα που καθιστά τα ποντίκια αυτά πρότυπα για την έρευνα για τον καρκίνο. Έτσι και οι κλώνοι της Leda ήταν το γενετικό πρότυπο για να ερευνηθεί το ανθρώπινο γονίδιο, προσδιορίζοντας στρατηγικές για την κατασκευή υγιέστερων, ανώτερων ανθρώπων. Επιπλέον οι κλώνοι ήταν μια πατενταρισμένοι ιδιοκτησία σαν το OncoMouse⁸⁴.

Οι συζητήσεις και οι διαμάχες σχετικά με τους κατοχυρωμένους οργανισμούς να μεν είχε αρχίσει με το oncomouse στη δεκαετία του 1980. Αλλά η συζήτηση έχει διαρκέσει αρκετά περισσότερο μετά από τη δημιουργία της πατέντας. Το 2002 δρομολογήθηκε μια συνθήκη για την κοινή χρήση των γενετικών υλικών. Ήταν μια προσπάθεια να ελεγχθεί η εμπορευματοποίηση των γονιδίων και των οργανισμών τόσο σε φυσικές όσο και σε συνθετικές ακολουθίες. Αυτή η συνθήκη ήταν μία από τις πρώτες που προτάθηκε για την παγκόσμια προστασία των κλώνων.

Παραδείγματος χάριν, στο τελευταίο επεισόδιο του 1^{ου} κύκλου του Orphan Black, η Cosima και Delphine από κωδικοποιούν έναν κώδικα μιας ακολουθίας από το γονίδιο της Cosima. Στη συνέχεια, εμφανίζεται στην οθόνη το εξής μήνυμα: *Αυτός ο οργανισμός και τα παράγοντα του υπόκεινται σε αυστηρό καθεστώς πνευματική ιδιοκτησίας.*

⁸³ Frankel Estelle Valerie, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 70.

⁸⁴ Griffin Casey και Nesseseth Nina, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 6.

Στην δεύτερη σεζόν, η Rachel έχει μία τηλεφωνική συζήτηση στα γερμανικά με έναν ενδιαφερόμενο, αναφέροντας πως, το μεγαλύτερο μέρος της «πατέντας» έχει υποβληθεί μετά την απόφαση του ανώτατου δικαστηρίου. Στο ίδιο επεισόδιο, έχει μια συνάντηση με κάποιους Κορεάτες ενδιαφερόμενους και τους ανακοινώνει πως η απόφαση του ανώτατου δικαστηρίου, χαρακτηρίζει νομικό το καθεστώς, του φυσικού έναντι συνθετικού DNA. Εξηγεί πως η απόφαση ήταν αποτέλεσμα των επιτυχημένων στρατηγικών της πιέσεων⁸⁵.

Στο *Cyborg Manifesto* Haraway υποστηρίζει ότι, οι οργανισμοί έχουν πάψει να υπάρχουν ως αντικείμενα γνώσης, δίνοντας τη θέση τους σε βιοτικά συστατικά, δηλαδή σε ειδικούς τύπους συσκευών επεξεργασίας πληροφοριών. Η βιολογία πλέον, αποτελεί ένα είδος κρυπτογραφίας και για να φτάσει κάποιος στη γνώση πρέπει να κάνει μεγάλη ερευνά⁸⁶. Στο *Orphan Black* η Cosima, μελετά σκληρά και ακολουθεί την επιστήμη για να μπορέσει να βρει θεραπεία για αυτήν και τις αδερφές τις. Από τον πρώτο κύκλο ερευνά δείγματα από αίμα και τρίχες των κλώνων για να μπορέσει να βρει απαντήσεις για την βιολογία τους. Στον δεύτερο κύκλο, συνεργάζεται με τον Ethan Duncan, για να ξεκλειδώσουν τις συνθετικές ακολουθίες και να προχωρήσουν σε μία γονιδιακή θεραπεία. Ο Ethan Duncan είχε μετατρέψει τις ακολουθίες σε έναν κώδικα που μόνο αυτός και η Rachel μπορούσαν να τον διαβάσουν. Αυτός ο κώδικας οδηγούσε στον αρχικό DNA την Kendall Malone⁸⁷.

Στο *Cyborg Manifesto* αναφέρεται, πως η πραγματική κατάσταση των γυναικών είναι η ενσωμάτωσή τους / εκμετάλλευση σε ένα παγκόσμιο σύστημα παραγωγής / αναπαραγωγής και επικοινωνίας που ονομάζεται πληροφορική της κυριαρχίας. Το σπίτι, ο χώρος εργασίας, η αγορά, ο δημόσιος χώρος, το ίδιο το σώμα - όλα μπορούν να διασκορπιστούν και να διασυνδέονται με σχεδόν άπειρους, πολύμορφους τρόπους. Με μεγάλες συνέπειες για τις γυναίκες και για άλλες - συνέπειες που είναι διαφορετικές για τους ανθρώπους και που καθιστούν ισχυρές αντιτιθέμενες διεθνείς κινήσεις, που είναι δύσκολο να φανταστούν και απαραίτητες για την επιβίωση⁸⁸.

Ο κλώνος Rachel ως Cyborg μηχανικής επέκτασης

Ο εγκεφαλικός τραυματισμός της Rachel είναι παρόμοιος με του Phineas Gage. Ο Phineas Gage είναι ίσως το πιο διάσημο άτομο που επέζησε από σοβαρή βλάβης

⁸⁵ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto: ECWPress, 2017), Chap. 6.

⁸⁶ Donna J. Haraway *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 35.

⁸⁷ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 179.

⁸⁸ Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 33.

στον εγκέφαλο. Είναι επίσης ο πρώτος ασθενής, από τον οποίο μαθαίνουμε κάτι σχετικά με τη σχέση μεταξύ της προσωπικότητας και της λειτουργίας των μπροστινών τμημάτων του εγκεφάλου. Στις 13 Σεπτέμβρη του 1848, σε μια έκρηξη τον διαπερνάει μέσα από το κεφάλι του ένα σφυρηλατημένο σίδερο. Ο Phineas υφίσταται ένα πλήγμα, αλλά δεν χάνει τη συνείδησή του, παρόλο που το μεγαλύτερο μέρος του μπροστινού μέρους της αριστερής πλευράς του εγκεφάλου του καταστρέφεται.

Λίγους μήνες μετά το ατύχημα, ο Phineas αισθάνεται αρκετά δυνατός για να ξαναρχίσει την εργασία. Αλλά επειδή η προσωπικότητά του έχει αλλάξει τόσο πολύ, οι εργολάβοι που τον απασχολούσαν δεν του δίνουν ξανά τη θέση του. Πριν από το ατύχημα, ήταν πιο ικανός και αποτελεσματικός, ένα ισορροπημένο μυαλό και ο οποίος θεωρούνταν έξυπνος επιχειρηματίας. Ενώ μετά το ατύχημα ήταν, ασεβείς και υπερβολικά βρώμικος, δείχνοντας λίγη εκτίμηση για τους συναδέλφους του. Επίσης είχε γίνει ανυπόμονος και επιθετικός, αδύναμος να εγκατασταθεί σε οποιοδήποτε από τα σχέδια που επινόησε για μελλοντική δράση. Οι φίλοι του είπαν ότι «δεν είναι πλέον ο Gage»⁸⁹.

Είναι πολύ πιθανόν, ο τραυματισμός της Rachel να είχε τις ίδιες επιπτώσεις όπως είχε ο Phineas. Το τμήμα του προμετωπιαίου φλοιού, που είναι ακριβώς πίσω από τις οπές του ματιού είναι γνωστός ως ο τροχιακός φλοιός. Ο τροχιακός φλοιός, συνδέεται με τον έλεγχο των παλμών, την αναστολή απόκρισης και την κοινωνική συμπεριφορά. Αυτή η περιοχή είναι ένας μεγάλος αναστολέας, αναστέλλει τις παρορμήσεις, αξιολογεί τις συνέπειες και αποτρέπει τις ανάρμοστες ή κοινωνικά απαράδεκτες συμπεριφορές. Όταν οι άνθρωποι είναι μεθυσμένοι, για παράδειγμα, το αλκοόλ αναστέλλει τις λειτουργίες του μετωπιαίου λοβού. Όταν ένας άνθρωπος καταναλώνει μεγάλη ποσότητα αλκοόλ, λειτουργεί παρορμητικά χωρίς να σκεφτεί τις συνέπειες. Όσον αφορά την εκτελεστική λειτουργία, ένα άτομο με βλάβη στο μετωπιαίο λοβό μπορεί επίσης να αντιμετωπίσει δυσκολία σχεδιασμού και λήψης αποφάσεων και αδυναμία αλλαγής συμπεριφοράς σε ανταπόκριση σε μεταβαλλόμενους κανόνες. Πολύ πιθανόν για αυτό το λόγο η Rachel, να κλέβει τον βοηθό εργαστηρίου, Scott, στο παιχνίδι Agricola⁹⁰.

Στα τελευταία επεισόδια του 4^{ου} κύκλου η Rachel αποκαλύπτει στους δημοσιογράφους τα σχέδια της Enie Cho. Προκαλείται σάλος με τη ευθανασία σε νεογέννητα μωρά και η Enie Cho χάνει τη δύναμη της. Την επίβλεψη των

⁸⁹ The Phineas Gage story, The University of Akron, <http://www.uakron.edu/gage/>, τελευταία επίσκεψη 30-4-2018.

⁹⁰ Casey Griffin και Nina Nesseth, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, (Toronto ECWPress, 2017), Chap. 4.

προγραμμάτων αναλαμβάνει η Rachel, η οποία θέλει να φέρει την ανθρώπινη κλωνοποίηση πάλι στο προσκήνιο⁹¹.

Στο Μανιφέστο της η Haraway εξηγεί ότι, τεχνολογίες των επικοινωνιών και οι βιοτεχνολογίες ανασυντάσσουν το σώμα μας. Επιπλέον, ενσωματώνουν και επιβάλλουν νέες κοινωνικές σχέσεις για τις γυναίκες παγκοσμίως⁹². Στο *Orphan Black*, η Rachel μετά την τοποθέτηση του βιονικού ματιού, βλέπει διάφορα οράματα. Καταλαβαίνει πως κάποιος προσπαθεί να της στείλει ένα μήνυμα. Τα οράματα δείχνουν κάποιους ανθρώπους να σκοτώνουν ένα κύκνο. Ο κύκνος σύμφωνα με το μύθο, είναι η μορφή που πήρε ο Δίας για να έρθει κοντά στη Λήδα. Μετά από επαφή μαζί της γεννήθηκε ο Κάστωρ. Ο κύκνος είναι ένας συμβολισμός που δείχνει τη δημιουργία του μύθου, εν ολίγοις συμβολίζει την αρχή της ανθρώπινης κλωνοποίησης. Στην ζωή του *Orphan Black*, ο δημιουργός εν ζωή είναι η Susan Duncan, η μητέρα της Rachel. Η Rachel μετά τα οράματα καταλαβαίνει πως πρέπει να αφανίσει τον δημιουργό και με ένα μαχαίρι, όπως στα οράματα της, προσπαθεί να σκοτώσει, τον κύκνο, δηλαδή τη μητέρα της. Μετά από αυτή την πράξη της, έρχεται σε επαφή με τον δημιουργό του ματιού της και αυτόν που κινεί τα νήματα στην Neolution για πολλά χρόνια. Πρόκειται για τον P.T Westmoreland, ο οποίος υποστηρίζει, ότι χάρη στη γενετική του κατάφερε να ζήσει 170 χρόνια και για αυτό έχει αρκετούς υποστηρικτές⁹³. Δίνει στη Rachel μια ελευθερία και δύναμη αλλά στα τελευταία επεισόδια του 5^{ου} ανακαλύπτεται πως είναι υπό πλήρεις παρακολούθηση του μέσω του βιονικού ματιού της. Η Rachel πάρα τις υποσχέσεις που της δόθηκαν για ελευθερία, είναι ακόμα μία πατέντα ευρεσιτεχνίας, έχει ακόμα παρατηρητή που δίνει αναφορά για τη συμπεριφορά της εν ολίγοις, είναι ένα Cyborg υπό πλήρη έλεγχο από του δημιουργούς της. Στο τέλος του 5^{ου} κύκλου, με το καταλαβαίνει τι γίνεται και αποφασίζει να εναντιωθεί στον P.T Westmoreland, ακυρώνοντας τα σχέδια του για την Kira και τους υπόλοιπους κλώνους. Επιπλέον αποφασίζει να ελευθερωθεί από αυτόν και να αφαιρέσει μόνη της το βιονικό μάτι, τραυματίζοντας αρκετά τον εαυτό της.

Στα τρία τελευταία επεισόδια του 5^{ου} κύκλου, ο P.T Westmoreland σε συνεργασία με την Coady απαγάγει την Helena και τη μεταφέρουν στη Dyad, ελπίζοντας ότι τα παιδιά που θα γεννήσει θα έχουν την ίδια σπάνια πρωτεΐνη, με την Kira. Προσπαθούν να την αναγκάσουν να γεννήσει, χωρίς να έχει έρθει η κατάλληλη στιγμή για να γεννηθούν τα μωρά. Η Sarah με τη βοήθεια του Art, μεταμφιέζεται ως Rachel και μπαίνει στη Dyad. Εκεί η Helena κόβει τις φλέβες, γιατί δεν θέλει τα

⁹¹ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 22.

⁹² Donna J. Haraway, *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, (University of Minnesota Press, 2016), 33.

⁹³ Valerie Estelle Frankel, *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, (Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018), 201.

παιδιά της να κακοποιηθούν όπως αυτή. Σώζεται όμως από την Coady, η οποία είχε εντοπίσει τη Sarah και δίνει από το αίμα της στην Helena για να τη σώσει. Η Helena όταν αποκτά τις αισθήσεις της το σκάει και σκοτώνει την Coady, από την άλλη η Sarah δέχεται επίθεση από τον P.T Westmoreland και μετά από μια μάχη καταλήγει νεκρός. Η Helena εν τέλει γεννάει στη Dyad δύο υγιή αγόρια. Μετά από όλες τις περιπέτειες η ιστορία της ανθρώπινης κλωνοποίησης βγαίνει στη δημοσιότητα και σταματάνε όλα τα προγράμματα και τα πειράματα. Μήνες αργότερα, η Rachel παραδίδει στον Felix μια λίστα με όλα τα ονόματα των κλώνων του προγράμματος Leda. Σε όλο τον κόσμο υπάρχουν 274 Ledas. Τέλος, η Cosima και η Delphine ταξιδεύουν στον κόσμο θεραπεύοντας τες.

Συμπερασματικά, η Haraway εκφράζει τις ανησυχίες που υπάρχουν στην επιστήμη της εξέλιξης και της αναπαραγωγής. Όλες αυτές οι ανησυχίες μπορούν να εκφραστούν με τη σειρά Orphan Black, παραδείγματος χάριν η γονιδιακή θεραπεία της Evie Cho και η σκόπιμη στείρωση των κλώνων. Το Orphan Black μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να λειτουργήσει ως μια μεταφορά για την κατανόηση του λογοτεχνικού – επιστημονικού κειμένου της Haraway. Ο μύθος του cyborg, μπορεί να λειτουργήσει για να εντοπιστεί η κατασκευή της γυναίκας μέσω της επίβλεψη και τον έλεγχο, αλλά και τον τρόπο με τον οποίο οι διαφορές στο χαρακτήρα, μπορούν να χωρέσουν μαζί για την οικοδόμηση ενός Cyborg. Κάθε κλώνος έχει διαφορετική ικανότητα ή βάση γνώσεων που μπορεί να ωφελήσει ολόκληρη την ομάδα. Καθώς ο καθένας αρχίζει να δουλεύει με τους υπόλοιπους κλώνους, η ομάδα μπορεί να αντισταθεί καλύτερα, και να αποκτήσουν γνώσεις και στο τέλος να βρουν τη θεραπεία τους και να σώσουν τις δικές τους ζωές και όλων των υπόλοιπων κλώνων.

Συμπεράσματα

Αυτή η προπτυχιακή πτυχιακή εργασία είχε ως σκοπό να συσχετίσει το δοκίμιο της θεωρητικού φεμινίστριας Donna Haraway *A Cyborg Manifesto*, με την καναδική σειρά επιστημονικής φαντασίας Orphan Black. Στο δοκίμιο αυτό η Haraway υποστηρίζει ότι, οι Cyborg είναι κοινωνικά κατασκευασμένα υβρίδια μηχανών και οργανισμών. Το *A Cyborg Manifesto* σύμφωνα με τη Donna Haraway, είναι μια προσπάθεια να οικοδομηθεί ένας ειρωνικός πολιτικός μύθος, πιστό στον φεμινισμό, το σοσιαλισμό και τον υλισμό. Η ίδια μέσα από το φεμινιστικό της έργο προσπαθεί να δώσει απαντήσεις σε ζητήματα που αφορούν το φύλο. Η Haraway μέσα από τα έργα της ερευνά τις σχέσεις ανθρώπων, ζώων και μηχανών. Υποστηρίζει, πως κεντρικό στοιχείο της φεμινιστικής έρευνας, είναι η αδυναμία διαμόρφωσης σχέσεων, λόγω του ρατσισμού, της πατριαρχίας και του καπιταλισμού. Επιπλέον, θέτει ζητήματα βίο – επιστήμης και φύλλου και προσπαθεί να δημιουργήσει γέφυρες μεταξύ ανθρώπων και μηχανών και δημιουργεί ένα νέο σύνορο. Θεωρεί, ότι κοινωνικό- τεχνικοί παράγοντες μαζί με τις ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις επηρεάζουν τις ανθρώπινες σχέσεις και την κατεύθυνση που προσπαθεί να έχει η γνώση σε αυτές.

Στο Μανιφέστο της η Haraway, κάνει αναφορές για τον σοσιαλιστικό φεμινισμό, ο οποίος θεωρεί, πώς η κατηγοριοποίηση με βάση το φύλο, στο ζήτημα της εργασίας της κάθε εποχής, καθορίζεται από το οικονομικό της σύστημα. Η ίδια υποστηρίζει, ότι ένα Cyborg δεν απαιτεί σταθερή ταυτότητα. Επομένως, οι φεμινίστριες να σκεφτούν το ενδεχόμενο δημιουργίας συμμαχιών, που να βασίζεται σε κάποιου είδους συγγένεια, αντί στην ταυτότητα. Τέλος, μιλάει για μια κρίσιμη ανάγκη των προνομιούχων γυναικών, να αντιμετωπίζουν επιστημονικά και τεχνικά τις συζητήσεις και τις διαδικασίες με συνειδητό και υπεύθυνο τρόπο.

Επιπρόσθετα, η Haraway έθεσε τα θεμέλια για αυτό που αποκαλείται Cyberfeminism, «κυβερνό-φεμινισμός». Πρόκειται για ένα φεμινιστικό κίνημα, που ασχολείται με την αντιμετώπιση της αντιλαμβανόμενης κυριαρχίας των ανδρών, στη χρήση του διαδικτύου. Στη φεμινιστική προσέγγισή της στη Cyber κουλτούρα, η Haraway ισχυρίζεται ότι, κανένα αντικείμενο, χώρος ή σώμα δεν είναι αφιερωμένο στον εαυτό του. Αυτό έχει άμεση σχέση με τον μετασχηματισμό (Posthumanism), ο οποίος ορίζεται ως συμβίωση ανθρώπου και τεχνολογίας. Με τον ορισμό της συγχώνευσης ανθρώπου-μηχανής υποδηλώνει ότι, το μεταθανάτιο εντείνει και επεκτείνει τη μεταμοντέρνα κατάσταση του υλισμού, του σχετικισμού και του υπολογισμού. Στη μεταθανάτια κατάσταση, οι μηχανές και οι τεχνολογικές δεξιότητες στη χειραγώγηση της φύσης, υπερισχύουν τις δυνάμεις της συνείδησης

να επιτύχουν παρόμοια άκρα σε ένα φυσικό, αυθόρμητο, και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο.

Η Haraway αντιλαμβάνεται τα cyborg ως πραγματικές οντότητες. Στο Μανιφέστο της, οι Cyborg ζουν σε παραμεθόριες περιοχές ή παραγωγικούς χώρους που προορίζονται για την οικοδόμηση γνώσεων. Επίσης, η Haraway χρησιμοποιεί την εικόνα και τον μύθο (ή την ιστορία) για την κατασκευή της συνείδησης ή της ευθύνης, ιδιαίτερα όσον αφορά τις νεότερες τεχνολογίες. Η θεωρητικός φεμινίστρια, θέτει όρια σε σχέση με τις συνδέσεις και πιστεύει πως τα πάντα στον κόσμο συνδέονται. Κατά συνέπεια, να υπάρχουν τρεις κρίσιμες καταστροφές όπως: η παράβαση στα όρια μεταξύ ανθρώπου και ζώου, η επιβεβαίωση της σύνδεσης μεταξύ ανθρώπων και άλλων ζωντανών πλασμάτων και η ασάφεια στις διακρίσεις μεταξύ ζώων-ανθρώπων-μηχανών. Επιπλέον, διακρίνεται η αβεβαιότητα για το τι θεωρεί ότι ισχύει ως φύση. Εξηγεί, ότι το όριο λοιπόν, μεταξύ σωματικής και μη φυσικής είναι ασαφές με τις μηχανές και τις μικροηλεκτρονικές συσκευές να είναι παντού και αόρατες.

Θεωρεί ότι οι μηχανές, είναι πτυχές της ενσάρκωσής μας - έτσι Haraway τονίζει την ανάγκη για υπεύθυνες σχέσεις με μηχανές. Συνεχίζει, λέγοντας ότι το cyborg αντιπροσωπεύει μια διέξοδο από τον λαβύρινθο των δυτικών, πατριαρχικών απόψεων και του δυϊσμού του. Ο μύθος του Cyborg αφορά τα όρια, τις συγχωνεύσεις και τις επικίνδυνες δυνατότητες αυτών. Οι Cyborg λοιπόν είναι, μετασχηματιστικές οντότητες και ενθαρρύνουν την κατασκευή.

Συμφώνα με τη Donna Haraway και το Orphan Black, όπως αναφέρθηκε υπάρχουν δύο είδη Cyborg. Τα Cyborg που έχουν υποστεί επεξεργασία στο DNA τους όπως, η κλωνοποίηση, και οι Cyborg που έχουν υποστεί κάποια μηχανική επέκταση. Υπάρχουν άνθρωποι που μέσω μηχανικής επιστήμης έχουν προσθέσει «αντικείμενα» στο σώμα τους, με αποτέλεσμα να έχουν περισσότερες ικανότητες. Για παράδειγμα ο Neil Harbisson έχει μια κεραία που εμφυτευμένη στο κρανίο, η οποία τους στέλνει ακουστικούς κραδασμούς στο κρανίο του για να του αναφέρει πληροφορίες. Αυτό περιλαμβάνει μετρήσεις ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας, τηλεφωνικές κλήσεις, μουσική, καθώς και βίντεο ή εικόνες που μεταφράζονται σε ακουστικές δονήσεις. Η ασύρματη κεραία του επιτρέπει επίσης να λαμβάνει σήματα και δεδομένα από δορυφόρους. Η Moon Ribas έχει έναν αισθητήρα που δονείται κάθε φορά που υπάρχει ένας σεισμός στον πλανήτη. Έχει χρησιμοποιήσει την σεισμική της αίσθηση για να δημιουργήσει κομμάτια χορού, όπου ο χορευτής στέκεται μέχρι να γίνει αισθητός ένας σεισμός.

Τέλος, ο Stelarc έχει ένα χειρουργικά προσαρμοσμένο αυτί στον αριστερό του βραχίονα και σχεδιάζει να χρησιμοποιήσει τα δικά του βλαστοκύτταρα. Στη συνέχεια θα γίνει εμφύτευση ενός μικροφώνου με δυνατότητα Wi-Fi, έτσι ώστε οι

άνθρωποι σε ολόκληρο τον πλανήτη να μπορούν να «συντονιστούν» σε αυτόν 24 ώρες την ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα.

Στο ζήτημα της κλωνοποίησης, ο πρώτος οργανισμός που δημιουργήθηκε ήταν η Dolly. Η λέξη κλώνος σημαίνει «ίδιος», πανομοιότυπος από όλες τις απόψεις. Από βιολογική άποψη, δύο ή περισσότεροι οργανισμοί θεωρούνται κλώνοι όταν μορφολογικά, ανατομικά και κυρίως γενετικά είναι πανομοιότυποι. Οι κλώνοι έχουν ταυτόσημο γονιδίωμα, η πρωτεϊνική σύνθεση και ο μεταβολισμός ελέγχεται από ένα γονιδίωμα του οργανισμού. Μετά την κλωνοποίηση της Dolly, εμφανιστήκαν αρκετές αντιρρήσεις για το ζήτημα της κλωνοποίησης της ανθρώπινης ζωής. Μερικές βασικές αντιρρήσεις ήταν εξής: Πρώτον, ότι η κλωνοποίηση παραβιάζει το θέλημα του Θεού δημιουργώντας έναν οργανισμό, με έναν τρόπο που δεν εξαρτάται από την ανθρώπινη σεξουαλική συνεύρεση. Η άλλη φιλοσοφική αντίρρηση είναι ότι η κλωνοποίηση είναι αντίθετη στη φύση. Αυτό συχνά επιβεβαιώνεται από τους επικριτές της κλωνοποίησης που δεν πιστεύουν στο Θεό. Τρίτον, ένας οργανισμός που δημιουργήθηκε με κλωνοποίηση π.χ. ένα παιδί, μπορεί να τεθεί σε κινδύνους όπως, η γέννηση του για συλλογή οργάνων. Τέταρτον, η κλωνοποίηση βέβαια δημιουργεί την ευκαιρία για μεγιστοποίηση των ανθρώπων με ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα. Αυτό όμως σημαίνει, ότι χαρακτηριστικά που είναι σήμερα αρεστά, μπορεί στο μέλλον να μην είναι απαραίτητα για την ανθρώπινη επιβίωση.

Στην επιστημονική φαντασία, οι ιστορίες με cyborg τοποθετούνται σε μια μελλοντική βαθιά διαμόρφωση εξελίξεις τις τεχνολογίας. Επίσης, από την μία πλευρά να μεν τονίζεται η διαφορετικότητα του cyborg – πρωταγωνιστή, αλλά από την άλλη οι άνθρωποι νιώθουν να απειλούνται από το « μη κανονικό» ανθρώπινο είδος. Στις ταινίες *Terminator*, *Blade Runner* και *Matrix* οι πρωταγωνιστές είτε είναι οι μηχανές που αποκτούν αυτογνωσία και θεωρούν ότι τα ανθρώπινο είδος πρέπει να καταστραφεί (*Terminator*), είτε, είναι άνθρωποι που επαναστατούν από τον έλεγχο των μηχανών και προσπαθούν να σώσουν τις ζωές τους. Οι δύο πλευρές οδηγούνται σε έναν πόλεμο επιβίωσης, με προβληματισμό ποιος θεωρείται περισσότερο άνθρωπος ή ποιος επιθυμεί να είναι άνθρωπος. Επιπλέον προβάλλουν τις επιπτώσεις της τεχνολογίας στο περιβάλλον και την κοινωνία, φτάνοντας στο παρελθόν – μέλλον.

Οι ταινίες επιστημονικής φαντασίας, με γενετική επεξεργασία και κλώνους, δείχνουν ότι οι ανώτεροι – δημιουργοί αποφάσιζαν για το μέλλον τους και αν θα τους επέτρεπαν να ζήσουν. Επιπλέον, οι πρωταγωνιστές θεωρούνται λιγότερο άνθρωποι και αποκαλούνται «υποκείμενα ή πειραματόζωα. Παραδείγματος χάριν, στην ταινία *The Island*, οι κλώνοι έχαναν τη ζωή τους για κάποιον που θεωρούνταν ανώτερος από αυτούς. Ένα ακόμα παράδειγμα, είναι η ταινία *Never*

let me go που οι κλώνοι εκτρέφονταν για να γίνουν δωρητές οργάνων, κάτι από το οποίο δεν μπορούσαν να ξεφύγουν. Τέλος, στο *The Island of Dr Moreau*, ο γιατρός χρησιμοποιούσε σκληρές μεθόδους για να μετατρέψει τα ζώα σε ανθρώπους. Επιπλέον, δεν χρησιμοποιούσε κάποιο τρόπο ελαχιστοποίησης του πόνου, γιατί θεωρούσε τον πόνο αναπόφευκτο για τις επιστημονικές του ανακαλύψεις. Στο *Orphan Black*, οι κλώνοι αποτελούν τη βάση για την κατανόηση του ανθρώπινου DNA, κάνοντας στους κλώνους πειράματα και εξετάσεις αγνοώντας τη θέληση τους.

Σύμφωνα με τα παραπάνω η επιστημονική φαντασία, έχει παρουσιάσει μια σειρά θηλυκών cyborg, που συμβαδίζουν με την αντίληψη της Haraway για το cyborg ως ένα «post gender» πλάσμα. Οι φεμινιστές κριτές όπως η Joan Riviere και η Mary Anne Doane χρησιμοποίησαν αυτόν τον όρο της «μεταμφίεσης». Έτσι κατάφεραν να υποστηρίξουν, ότι οι κινηματογραφικές αναπαραστάσεις των γυναικών, αποκαλύπτουν το βαθμό στον οποίο η «γυναικεία» εμφάνιση και η συμπεριφορά είναι τόσο αφύσικη όσο και η πατριαρχικά κατασκευασμένη συμπεριφορά. Για παράδειγμα, στην ταινία *Guardians of the galaxy i*, η πατριαρχική απειλή είναι αρκετά εμφανής, καθώς η Gamora απειλείται από τον προστάτη της, και είναι υποχρεωμένη να τον υπακούσει γιατί αλλιώς θα την σκοτώσει. Επιπλέον, οι γυναίκες είναι φυλακισμένες σε σύγχρονα κλουβιά, ως παράδειγμα συμμόρφωσης των υπολοίπων γυναικών.

Ομοίως, Το *Orphan Black* είναι μια από τις πρώτες επιστημονικές σειρές φέρνει τις γυναίκες στο επίκεντρο της τηλεόρασης. Οι πολλές απεικονίσεις των διαφορετικών ταυτοτήτων, δηλώνουν ένα σημάδι του σύγχρονου φεμινισμού. Στο *Orphan Black* προβάλλεται, ότι η ισότητα δεν είναι ζήτημα μόνο μεταξύ ανδρών και γυναικών, αλλά αφορά το σεβασμό για όλα τα φύλα και τους σεξουαλικούς προσανατολισμούς. Επιπλέον, η τηλεοπτική σειρά κρύβει μία προοδευτική ατζέντα πίσω από μια συναρπαστική πλοκή καλών κλώνων, κακών κλώνων και κακών επιστημόνων με έναν σύνθετο τρόπο.

Τα έργα επιστημονικής φαντασίας σπάνια φέρουν γυναίκες πρωταγωνίστριες στη εξουσία και τον έλεγχο της πλοκής. Οι γυναίκες, καταστέλλονται στις αφηγηματικές εξελίξεις των περισσότερων επιστημονικών κειμένων - κυρίως ταινιών - από τη δεκαετία του 1950 μέχρι σήμερα. Αυτή η εκπροσώπηση των γυναικών μεταδίδει μια λανθασμένη πραγματικότητα στις αρσενικές θεωρίες και την αποδυνάμωση των γυναικών στο είδος επιστημονικής φαντασίας.

Η σειρά ξεπερνά το είδος της επιστημονικής φαντασίας τοποθετώντας τις γυναίκες στο κέντρο και σχηματίζοντας μια μητριαρχική κοινότητα μεταξύ των πολλών γυναικών πρωταγωνιστών της. Η σειρά εκπέμπει ένα σημαντικό αριθμό

γυναικών, σε ρόλους που είναι σχετικά κρίσιμοι για την γενική πλοκή. Αυτή η παραβατική απόφαση επεκτείνεται στο χαρακτηρισμό των γυναικών, μετατρέποντας έτσι το Orphan Black σε ένα κομμάτι φεμινιστικής επιστημονικής φαντασίας. Πρώτον, αξίζει να σημειωθεί ότι όλοι οι κύριοι χαρακτήρες είναι θηλυκοί. Επιπλέον, παίρνουν πολυδιάστατες προσωπικότητες, αντί να προσαρμόζονται σε femme fatale ή αδύναμα στερεότυπα φύλων. Ο κύριος χαρακτήρας της σειράς Sarah, συχνά αναφέρεται ως "το άγριο". Έχει μια ισχυρή επιμονή, όπως περιγράφεται από την ανώτερη της Rachel, την Marion. Στη σεζόν 2 επεισόδιο 10 η Marion λέει στη Sarah πως: *ενάντια σε όλες τις πιθανότητες επέζησες*.

Ο συν-δημιουργός του Orphan Black Graeme Manson, αναζητούσε μια φιλοσοφική και επιστημονική έμπνευση για να αναπτύξει τη σειρά. Η επιστημονική σύμβουλος του Orphan Black, Cosima Herter, του πρότεινε το A Cyborg Manifesto. Η ίδια υποστηρίζει, ότι θέλησαν να χρησιμοποιήσουν την επιστήμη, για να δημιουργήσουν ερωτήματα και προβληματισμούς, για την ταυτότητα, τη μοναδικότητα, και την ελευθερία. Οι τρεις πρώτοι τίτλοι της τέταρτης σεζόν, έχουν αποκλειστικά τη βάση τους από το έργο της Haraway. Στο δοκίμιο της Haraway, υπάρχουν επιχειρήματα σχετικά με την εκβιομηχάνιση και την εμπορευματοποίηση της βιολογίας μέσω και ως βιοτεχνολογίας. Γίνονται υποθέσεις και εικασίες για την τη βιοϊατρική, τις αναπαραγωγικές τεχνολογίες και πως, η βιολογία με σκοπό το κέρδος μπορεί να επηρεάσει τα ζητήματα της συγγένειας, της αυτονομίας, της ευπρέπειας, της ταυτότητας και όσων θεωρούμε βασικές δομές της ζωής. Όπως για παράδειγμα στο Orphan Black, η Evie Cho με τα παραμορφωμένα παν ακριβά μωρά της Brightborn.

Ολοκληρώνοντας, μπορεί να υποστηριχθεί ότι η δεδομένη προπτυχιακή διατριβή έχει επιτύχει τους κύριους στόχους της, καθώς έχει αναφέρει και αναλύσει τις σχέσεις της Donna Haraway με τη σειρά Orphan Black. Έχουν αναλυθεί βασικές έννοιες και όροι, που υπάρχουν στο a Cyborg Manifesto, καθώς και τα ζητήματα ηθικής στο Orphan Black. Επιπλέον, σε σύγκριση με την αρχική πρόταση της πτυχιακής, η παρούσα εργασία έχει διευρύνει και επεκτείνει αρκετά την το θέμα της. Όπως για παράδειγμα, ο εντοπισμός και η ανάλυση των συνθετικών - DNA και της μηχανικής - ρομποτικής τροποποίησης Cyborg στην επιστήμη και στην επιστημονική φαντασία. Επομένως η πτυχιακή εργασία, παρέχει μια βάση για περαιτέρω μελέτη, η οποία περιλαμβάνει μια βαθύτερη θεωρητική προσέγγιση καθενός από τα θέματα που εγκλείονται στη διατριβή. Τέλος, μπορεί επίσης να θεωρηθεί ως το πρώτο βήμα προς την προετοιμασία μιας μεγαλύτερης διατριβής και μια βάση, για μελλοντική έρευνα που αφορά το Φύλο και την ταυτότητα (Gender Studies).

Βιβλιογραφία

- Bukatman, Scott. *Blade Runner*, London: British Film Institute, 2017.
- Calvert, Bronwen. *Being Bionic: The World Of TV Cyborgs*, London & New York: I.B. Tauris & Co L.T.D, 2017.
- Eisenstein, Zillah R. *Capitalist Patriarchy and The Case for Socialist Feminism*, New York: Monthly Press Review, 1979.
- Evslin, Bernard. *Gods, Demigods and Demons: An Encyclopedia of Greek Mythology*, Massachusetts: Newburyport Open Road Media Teen & Tween 2012.
- Frankel Estelle, Valerie. *The Women of Orphan Black: Faces of the Feminist Spectrum*, Jefferson, North Carolina: McFarland & Company, Inc., Publishers, 2018
- Greene, Richard και Greene Robison, Rachel. *Orphan Black and Philosophy: Grand Theft DNA*, Chicago, Illinois : Open Court, 2016.
- Grebowicz, Margret και Merrick, Helen. *Beyond The Cyborg Adventures With Donna Haraway*, New York: Columbia University Press, 2013.
- Griffin, Casey και Nesseth, Nina. *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, Toronto: ECWPress, 2017.
- Hanney, William S. *Cyberculture, Cyborgs and Science Fiction Consciousness and the Posthuman* - New York: Sue Short, 2006.
- Haran, Joan και Kitzinger, Jenny.J και McNeil Maureen. *Human Cloning in the Media From Science Fiction to Science Practice*, Canada: Routledge, 2008.
- Haraway, Donna J. *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century*, University of Minnesota Press, 2016.
- Haraway, Donna J. *Simians, Cyborgs, and Women The Reinvention Of Nature*, New York: Routledge, 1991.
- Hawthorne, Susan και Renate, Klein. *CyberFeminism: Connectivity, Critique and Creativity*, Australia: Press Pty Ltd, 1999.
- Holmstrom, Nancy. *The Socialist Feminist Project*, Canada: Illuminati Grosmont Manufactured, 2002.
- Ishiguro, Kazuo. *Never Let Me Go*, New York: Knopf Publishing Group, 2005.
- Marcia, Ian. *Remembering The Phallic Mother Psychoanalysis Modernism And The Fetish*, New York: Cornell University Press, 1993.
- McGuire, Lisa. *Talking About Clone Club: A Textual Analysis Of Orphan Black*, Georgia State University, 2017.
- Ogston Carol, Linda. *The Clone as Gothic Trope in Contemporary Speculative*

- Fiction*, U.K: University of Stirling, 2014.
- Palgrave, Macmillan, *Cyborg Cinema and Contemporary Subjectivity*, New York, 2005.
- Pence, Gregory E. *What We Talk About When We Talk About Clone Club: Bioethics and Philosophy*, Texas, BenBella Books, Inc. 2016.
- Rushing Hocker, Anice και Thomas S Frenzt. *Projecting the Shadow: The Cyborg Hero in American Film*, Chicago [u.a.] : Univ. of Chicago Press, 1995.
- Sibel Guler, Deren και Gannon, Madeline και Sicchio, Kate. *Crafting Wearables: Blending Technology with Fashion*, New York: Apress, 2016.
- Stacy, Gillis. *The Matrix Trilogy: Cyberpunk Reloaded*, New York: Wallflower, 2005
- Wells, H.G. *The Island of Dr. Moreau*, New York: barnes and noble, 2004.
- Leon, Kass R. και James, Wilson Q. *The Ethics Of Human Cloning*, WASHINGTON: D.C. 1998.

Ιστογραφία

- Cyborg, "Definition of Cyborg",
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/cyborg>, τελευταία επίσκεψη 25-4-2018.
- Cyberculture, "Definition of Cyberculture",
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/cyberculture>, τελευταία επίσκεψη 30-4-2018.
- Cyberfeminism, "Definition of Cyberfeminism",
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/cyberfeminism> τελευταία επίσκεψη 24-4-2018
- Posthumanism, "Definition of Posthumanism",
<https://en.oxforddictionaries.com/definition/posthumanism> τελευταία επίσκεψη 30-4-2018.
- The Phineas Gage story, [The University of Akron](http://www.uakron.edu/gage/), <http://www.uakron.edu/gage/>, τελευταία επίσκεψη 30-4-2018.
- Srimukh, Sai. "Human Cloning: *Another you?*", XII2010-2011
<https://www.scribd.com/doc/48025174/Biology-Investigatory-Project-Human-Cloning> Τελευταία επίσκεψη 1-3-2018.
- Scott, Midson A. *Cyborg Theology: Humans, Technology and God*,
<https://www.scribd.com/book/365403171/Cyborg-Theology-Humans-Technology-and-God> Τελευταία επίσκεψη 1-3-2018.

Strain, Lisa και Dean και Hamilton, Mark P.R. και Bonthron, David T. M.R.C.P. "A True Hermaphrodite Chimera Resulting from Embryo Amalgamation after in Vitro Fertilization,"
<http://www.nejm.org/doi/full/10.1056/nejm199801153380305> Τελευταία επίσκεψη 3-3-2018.

Εικονογραφία

Οι εικόνες προέρχονται από αναζήτηση από Google,
https://www.google.gr/search?q=orphan+black+cha&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiym5ii6ZzbAhUCESwKHapaDB8Q_AUICigB&biw=1366&bih=662, τελευταία αναζήτηση 23-5-2018.

Βιντεογραφία

Orphan Black, σκηνοθετημένη από τον John Fawcett. 2013: Canada, BBC America, 2017. DVD.

Παράρτημα Α: Πρόταση πτυχιακής εργασίας

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Τμήμα Τεχνών Ήχου & Εικόνας

Honorato Dallila

Ενδεικτικός τίτλος

Η επίδραση του Cyborg Manifesto της Donna Haraway στην τηλεοπτική
σειρά επιστημονικής φαντασίας Orphan Black

Τοντόροβα Βάσια ΤΧ2012001

Κέρκυρα, Φεβρουάριος 2018

Συνοπτική περιγραφή θέματος

Στην πτυχιακή εργασία που θα ακολουθήσει θα αναλυθεί ο παραλληλισμός και η συσχέτιση του Cyborg Manifesto με το σενάριο και την πλοκή της τηλεοπτικής σειράς Orphan Black. Το Orphan Black είναι μια σειρά επιστημονικής φαντασίας, καναδικής παράγωγης, με σεναριογράφο τον Graeme Manson και σκηνοθέτη τον John Fawcett⁹⁴.

Κεντρικό θέμα της σειράς είναι η ηθική γύρω από τις ανθρώπινες κλωνοποιήσεις και την επίδραση της στην προσωπική ταυτότητα. Ο παραλληλισμός βρίσκεται στο ό πως οι κλώνοι ελέγχονται και είναι υπό χείριο κάποιου, το ίδιο ισχύει και στο γυναικείο φύλο.

Συνοπτική κριτική ανάλυση της περιοχής που εντάσσεται το θέμα

Η Donna Haraway είναι καθηγήτρια και πρόεδρος του προγράμματος *History of Consciousness* (Ιστορία της συνείδησης) στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια. Donna Haraway έχει πάρει πτυχίο ζωολογίας και φιλοσοφίας από το πανεπιστήμιο του Κολοράντο και έλαβε την υποτροφία του ιδρύματος Boettcher. Έζησε στο Παρίσι για ένα χρόνο μελετώντας τις φιλοσοφίες της εξέλιξης πριν ολοκληρώσει το διδακτορικό της στο Τμήμα Βιολογίας στο Yale το 1972. Έγραψε τη διατριβή της σχετικά με τις λειτουργίες της μεταφοράς στη διαμόρφωση της έρευνας στην αναπτυξιακή βιολογία στον εικοστό αιώνα. Το 1985, η Haraway δημοσίευσε ένα δοκίμιο, "το Μανιφέστο του Cyborg : Επιστήμη, Τεχνολογία και Σοσιαλιστική-Φεμινισμός τον τελευταίο εικοστό αιώνα", στην Σοσιαλιστική ανασκόπηση. Αν και το μεγαλύτερο μέρος του προηγούμενου έργου της Haraway επικεντρώθηκε στην αρσενική προκατάληψη στην επιστημονική κουλτούρα, συνέβαλε επίσης σημαντικά στις φεμινιστικές αφηγήσεις του εικοστού αιώνα⁹⁵.

Στο "Μανιφέστο του Cyborg", η Haraway χρησιμοποιεί τη μεταφορά ενός κυβερνοχώρου για να προκαλέσει τις φεμινίστριες να συμμετάσχουν σε μια πολιτική πέρα από τον φυσιολατρισμό και τον ιδεαλισμό. Χρησιμοποιεί επίσης τη μεταφορά του cyborg για να προσφέρει μια πολιτική στρατηγική για τα φαινομενικά ανόμοια συμφέροντα του σοσιαλισμού και του φεμινισμού, γράφοντας: «Είμαστε όλοι χιμαιρικοί, καλά σχεδιασμένοι και κατασκευασμένοι

⁹⁴ Griffin Casey, Nesselth Nina, *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, ECWPress, 2017 σελ.7.

⁹⁵ Donna Haraway. http://cyborganthropology.com/Donna_Haraway τελευταία επίσκεψη 25-2-2018.

υβριδικοί μηχανισμοί και οργανισμοί · με λίγα λόγια είμαστε cyborgs» («*We are all chimeric, well-designed and built hybrids and organisms. In short, we are cyborg*»⁹⁶). Οι Χίμαιρες στον τομέα της ιατρικής είναι ένα άτομο που έχει δύο διαφορετικούς τύπους DNA. Αυτό προκύπτει από την απορρόφηση ενός διδύμου στη μήτρα του άλλου⁹⁷. Για παράδειγμα στο Orphan Black, η Kendall Malone, το αρχικό DNA για τη δημιουργία των κλώνων της σειράς, είχε απορροφήσει τον δίδυμο της και είχε δύο τύπους DNA.

Προτεινόμενη μεθοδολογία

Για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας θα μελετηθεί το A Cyborg Manifesto της Donna Haraway. Στη συνέχεια, μετά την παρακολούθηση της τηλεοπτικής σειράς Orphan Black θα αναλυθούν τα κοινά στοιχεία πάνω στην πλοκή και το σενάριο. Τέλος, σύμφωνα με τους παραλληλισμούς του κείμενου και τα παραδείγματα της τηλεοπτικής σειράς θα προκύψουν τα συμπεράσματα της πτυχιακής εργασίας.

Παραδοτέα

Το πλήρες κείμενο της πτυχιακής εργασίας.

Ψηφιακός δίσκος με το κείμενο της εργασίας.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία – Ιστογραφία

- Grebowicz, Margret και Merrick, Helen. *Beyond The Cyborg Adventures With Donna Haraway*, New York: Columbia University Press, 2013.
- Casey, Griffin και Nesseth, Nina. *The Science Of Orphan Black The Official Companion*, Toronto: ECWPress, 2017.
- Donna, Haraway. J. *A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist Feminism in the late twentieth century*, University of Minnesota Press, 2016 .
- Donna J. Haraway, *Simians, Cyborgs, and Women The Reinvention Of Nature*, New York: Routledge, 1991.
- Srimukh, Sai. " Human Cloning: Another you?", XII2010-2011

⁹⁶ Haraway, Donna J, A Cyborg Manifesto, Science Technology And Socialist-Feminism in the late twentieth century, University of Minnesota Press, 2016 σελ 9.

⁹⁷ A True Hermaphrodite Chimera Resulting from Embryo Amalgamation after in Vitro Fertilization, Lisa Strain, Ph.D., John C.S. Dean, F.R.C.P.(Edin.), Mark P.R. Hamilton, F.R.C.O.G., and David T. Bonthron, M.R.C.P., <http://www.nejm.org/doi/full/10.1056/nejm199801153380305> Τελευταία επίσκεψη 3-3-2018.

<https://www.scribd.com/doc/48025174/Biology-Investigatory-Project-Human-Cloning> Τελευταία επίσκεψη 1-3-2018.

Scott, Midson A. "Cyborg Theology: Humans, Technology and God,"

<https://www.scribd.com/book/365403171/Cyborg-Theology-Humans-Technology-and-God> Τελευταία επίσκεψη 1-3-201.